Тошкент оқшоми

Шаҳар ижтимоий-сиёсий газетаси

Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган

№ 48 (8.938) * 1997 йил 28 апрель, душанба * Сотувда эркин нархда

БИРИНЧИ ЧАҚИРИҚ ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ МАЖЛИСИНИНГ САККИЗИНЧИ СЕССИЯСИ ТЎҒРИСИДА АХБОРОТ

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг саккизинчи сессияси 25 апрель куни ўз ишини давом эттирди.

Парламент ишида Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов иштирок этди.

Сессияни Олий Мажлис Раиси Э.Халилов бошқарди.

Парламент иккинчи иш кунини Хўжалик процессуал кодекси лойиҳасини кўриб чиқишдан бошлади. Лойиҳа тўғрисида Қонунчилик ва суд-ҳуқуқ масалалари қўмитаси раиси Н.Исмоилов маъруза қилди. Вобкент тумани ҳокими М.Эсонов, Музробод дон маҳсулотлари комбинати директори Қ.Амирқулов, Томди тумани ҳокими А. Назаров, Наманган вилоят Сув хўжалиги бирлашмаси бошлиғи Ҳ.Ҳошимов нутқларидан сўнг кодекс биринчи ўқишда маъқулланди.

Мудофаа ва хавфсизлик масалалари қўмитаси раиси Б.Наимов Жиноят-ижроия кодекси лойиҳаси ҳақида маъруза қилди. Парламент бу лойиҳани иккинчи ўқишда муҳокама қилиб, Қувасой шаҳри ҳокими А.Раҳмоналиев, Сурхондарё вилояти ҳокимининг ўринбосари, вилоят хотин-қизлар қўмитаси раиси Ш.Норбоева, Ғиждувон тумани ҳокими А.Мўминов сўзга чиққанидан сўнг кодексни тасдиқлади.

Сессия иштирокчилари Қонунчилик ва суд-ҳуқуқ масалалари қўмитаси раиси Н.Исмоиловнинг Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатларини тайёрлаш тўғрисидаги қонун лойиҳаси ҳақидаги маърузасини тингладилар.

Бу масала юзасидан Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов сўзга чиқди. У Ўзбекистон парламентининг келгуси даврда қонунларни тайёрлаш фаолиятининг устувор йўналишларига тўхталди. Президент яқин вақт ичида ёшларнинг ижтимоий муҳофазасини кучайтиришга, халқ таълимининг мавжуд тизими ва ёшларни ҳарбий хизматга чақириш тартибини қайта кўриб чиқишга, Ўзбекистоннинг ёш авлоди маънавий бой ва жисмоний соғлом ўсишини таъминлашга қаратилган қонунларни ишлаб чиқиш мақсадга мувофиқлигини алоҳида таъкидлади.

Депутатлар қонун ҳужжатларини тайёрлаш тўғрисидаги қонун лойиҳасини биринчи ўқишда маъқулладилар.

Саноат, энергетика, транспорт, алоқа ва аҳолига хизмат кўрсатиш қўмитаси раиси И.Кочмарик Энергиядан оқилона фойдаланиш тўғрисидаги қонун лойиҳаси ҳақида маъруза қилди. Ангрен шаҳри ҳокими Т.Анорбоев, Фарғона тўқимачилик ва ип-газлама ишлаб чиқариш акционерлик жамияти раиси Т.Исмоилов, «Ўзэлектротехсаноат» уюшмаси раиси Р.Саримсоқов, Шаҳрисабз электр тармоқлари корхонаси бошлиғи А.Болтаев нутқларидан сўнг бу қонун қабул қилинди.

Сўнгра парламент аъзолари Меҳнат ва аҳолини ижтимоий ҳимоя қилиш қўмитаси раиси Г. Йўлдошеванинг Дори воситалари ва фармацевтика фаолияти тўғрисидаги қонун лойиҳаси ҳақидаги маърузасини тингладилар. Республика «Маҳалла» хайрия жамғармаси бошқаруви раиси Ш.Темуров, Бекобод тумани ҳокими М.Расулов, Фарғона Давлат университети тиббий марказ кафедраси мудири Ю. Нишонов лойиҳа хусусида ўз мулоҳазаларини билдирдилар. Қонун қабул қилинди.

Геодезия ва картография тўғрисидаги қонун лойиҳаси ҳақида Фан, таълим, маданият ва спорт масалалари қўмитаси раисининг ўринбосари П. Қодиров маъруза қилди. Бу лойиҳа хусусида Тошкент Ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш муҳандислари институти кафедраси мудири Ш. Йўлдошев сўзга чиқди. Қонун қабул қилинди.

Саноат, энергетика, транспорт, алоқа ва аҳолига хизмат кўрсатиш қўмитаси раиси И.Кочмарик Шаҳар йўловчилар транспорти тўғрисидаги қонун лойиҳаси ҳақида маъруза қилди. Нукус шаҳри ҳокими А. Аметов, «БК ИНТРАНС» акционерлик жамияти раиси Б.Қосимов сўзга чиққанидан сўнг қонун қабул қилинди.

Сўнгра Олий Мажлис Аграр, сув хўжалиги масалалари ва озиқ-овқат қўмитаси раисининг ўринбосари М. Икромовнинг маърузасини тинглаб, республиканинг айрим қонун ҳужжатларига ўзгартиш ва қўшимчалар киритди, шунингдек, савдо, матлубот кооперацияси ва аҳолига маиший хизмат кўрсатиш ходимлари кунини белгилаш тўғрисида қонун қабул қилди, бир қанча халқаро шартнома ва конвенцияларни ратификация қилди.

Саккизинчи сессия котибияти раҳбари, Ғаллаорол тумани ҳокими Т.Умурзоқов сессия кунларида парламент номига келган телеграммалар, хатлар ва бошқа мурожаатлар ҳақида ахборот берди.

Сўнгра депутатлар Олий суд таркибига ўзгартиш киритдилар, Қўқон шаҳрининг чегараларини кенгайтириш тўғрисида қарор қабул қилдилар, Олий Мажлис ва унинг раҳбариятининг 1996 йилдаги фаолияти тўғрисидаги ҳисоботини тасдиқладилар.

Шу билан биринчи чақириқ Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг саккизинчи сессияси ўз ишини тугатди.

(ЎзА).

Анжуманлар

ЖАҲОН АҲАМИЯТИГА МОЛИК ЙЎЛ

БУГУН

Андижон — Ўш — Қашқар темир йўл қурилиши ва автомобиль йўлининг қайта қурилиши масалаларига бағишлаб, БМТ шафелигида ўтказилган халқаро анжуман ўз ишини якунлайди.

Ушбу йўлнинг қурилиши мамлакатимиз ва минтақадагина эмас, балки бутун дунё иқтисодиётида ҳам катта аҳамият касб этади. Зеро, йўллар иқтисодиётнинг «қон томирлари», дея таърифланиши бежиз эмас. Инсониятга минг йиллар хизмат қилиб Ғарб ва Шарқни боғлаган Буюк Ипак йўлининг туташтирувчи ҳалқаси Қўқон — Қашқар йўналишида ўтган эди. Халқаро анжуманда жаҳондаги йигирмага яқин мамлакат вакиллари, ўндан ортиқ халқаро ва молия ташкилотларининг мутахассислари фаол қатнашганликлари ҳам ушбу лойиҳанинг оламшумул аҳамиятидан дарак беради.

— Республикамиз иқтисодиёти учун ушбу йўл катта имкониятлар очади, — дейди «Ўзавтойўл» Давлат акционерлик концерни бошқарув раисининг ўринбосари Турғунбой Азимбоев. — Мазкур йўналиш ишга тушгач, республикамиз ҳудудидан шимол, жануб ва шарқ томон транзит юк олиб ўтувчи транспорт воситалари анча кўпаяди. Бу давлатимиз иқтисодиёти учун жуда катта аҳамиятга эга эканлиги аён. Биз учун лойиҳанинг яна бир қулайлиги

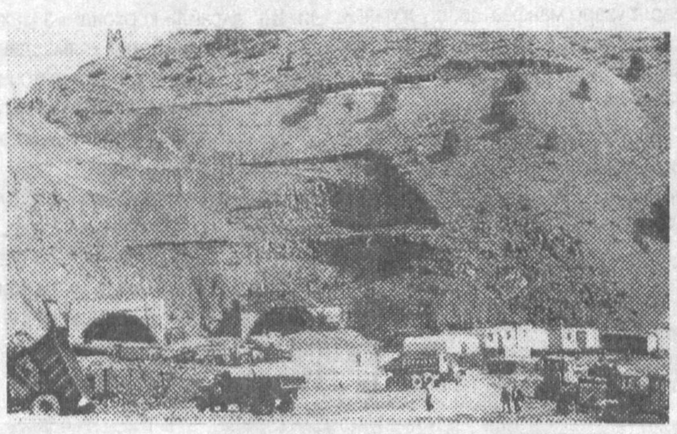

шундаки, ҳозирда мавжуд бўлган Андижон — Ўш — Эргаштом автомобиль йўли (318 километр)ни халқаро талаблар даражасида таъмирлаб, уни оғир юкли автомобиллар юришига мосласак, кифоя. Хитой томони эса Қашқардан то Қирғизистон чегарасигача бўлган йўлни келгуси йилда қуриб битказади.

— Дарҳақиқат, бу йўналиш ҳозирда мавжуд йўлларга нисбатан энг мўқобил йўл бўлади, — дейди Ўзбекистон автомобиль транспорти давлат акционерлик корпорацияси бошқаруви раисининг биринчи ўринбосари, техника фанлари номзоди Қаҳрамон Сидиқназаров. — Мана оддий ҳисоб-китоб: бу йўналиш ишга тушгач, юк ташиш таннархи камаяди, масофа анча қисқаради. Шунинг ҳисобига Хитойнинг шарқий портлари орқали дунё бозорига чиқиш имкониятимиз кенгаяди. Бундан ташқари, шу йўлдан Хитой ва Покистонни боғловчи Қорақурум шоссесига ўтиб, жанубий Карачи портига чиқишимиз мумкин. Булар бевосита мамлакатимиз эҳтиёжларини кўзловчи режалар холос, шунингдек, бу йўл бутун Евроосиё қитъаси учун ҳам улкан аҳамиятга эгаки, буни халқаро анжуманда қатнашаётган мамлакатлар, молиявий ташкилотларнинг қизиқиш-эътиборидан ҳам билиш мумкин.

Халқаро анжуманнинг Тошкентда шанба куни бўлиб ўтган ялпи мажлисида Хитой, Озарбайжон, Туркия, Эрон, Украина, Руминия, Покистон, Жанубий Корея, Вьетнам, Япония, Германия давлатларининг вакиллари Европа — Осиё қитъалараро «кўприги»ни барпо этиш бўйича ўз фикр-мулоҳазалари билан ўртоқлашдилар, уни молиявий қўллаб-қувватлаш имкониятлари муҳокама этилди. Ушбу лойиҳани ҳамкорликда амалга ошириш тўғрисида Ўзбекистон, Қирғизистон ва Хитой Халқ Республикаси ўртасида меморандум имзоланди.

КЕЧА

халқаро анжуман қатнашчилари Ўш шаҳрида бўлиб, Қирғизистон ҳукуматининг дастурига кўра қурилаётган йўлнинг Ўш—Эргаштом йўналишидаги ишлар билан танишдилар.

Баҳодир ХАЛИЛОВ.

СУРАТДА: «Қамчиқ» довонидаги йўл қурилишида. .

Собир Зуфаров (ЎзА) сурати.

КИЧКИНТОЙЛАР СОҒЛИҒИНИ ЎЙЛАБ

Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлигига қарашли педиатрия илмий-текшириш институтида «Неонатология хизматининг аҳволи ва уни ривожлантириш истиқболлари» мавзуида илмий-амалий конференция бўлиб ўтди. Унда шу соҳанинг кўзга кўринган олимлари, барча вилоятлардан келган мутахассислар иштирок этдилар. Биз билан суҳбатда педиатрия илмий-текшириш институти неонатология бўлимининг илмий раҳбари, тиббиёт фанлари доктори, профессор Матлуба Азимжонова ушбу анжуман моҳиятини қуйидагича ифодалади:

— Асосан неонатология масалаларига оид анжуманда саломатлигида нуқсони бор чақалоқларни соғломлаштиришга бағишланган муаммоларни ҳал этишга эътибор қаратилди. Унда нафақат пойтахтимиздаги олимлар, балки барча вилоятлардаги шу соҳа мутахассислари ва хорижлик шифокорлар ҳам ўз билим-кўникмалари билан фикр алмашдилар.

Очил ХАЗРАТОВ.

«Ўзбекистон — Ватаним маним»

ҚЎШИҚ БАЙРАМИ

«Туркистон» саройида Ўзбекистон Республикаси халқ таълими вазирлиги, Халқаро «Наврўз» хайрия жамғармаси ташаббуси билан ўтказилган ҳунар-таълим муассасаларининг ашула ва рақс бадиий жамоалари республика қўшиқ байрамининг якунловчи концерти бўлиб ўтди.

Ашула ва рақс байрамининг барча босқичларида қатнашган бадиий жамоалар созандалар жўрлигида якка соз ижросида куй, замонавий мавзуда якка қўшиқ ва рақс, мумтоз қўшиқ ва замонавий мавзудаги вокал хореографик сюита жанрлари бўйича ўз маҳоратларини намойиш этдилар.

Ҳайъат тақдим этилган дастурнинг бадиий-ғоявий даражаси, тарбиявий аҳамияти, миллийлиги ва замонавийлиги, иштирокчиларнинг ижро маҳорати ва кийиниши, мусиқий жиҳатдан мураккаблик даражаси ва саҳнада ўзини тутиш санъати ва олиб борувчилик маҳоратига катта эътибор берди.

Мазкур танловда бош соврин Андижон вилояти Избоскан тумани «Избоскан-бизнес» касб-ҳунар мактабининг «Гуллола» дастасига, биринчи ўрин Самарқанд вилоятидаги 8-касб-ҳунар лицейининг бадиий жамоасига, иккинчи ўрин Қашқадарё ва Фарғона вилояти касб-ҳунар лицейи ва учинчи ўрин Қашқадарё, Қорақалпоғистон ва Тошкент вилоятидаги касб-ҳунар лицейи ашула ва рақс бадиий жамоаларига насиб этди.

Кўрик-танлов якунида Ўзбекистон Республикаси халқ таълими вазири Жўра Йўлдошев бадиий жамоаларга фахрий ёрлиқлар, дипломлар ва қимматбаҳо совғаларни топширди.

Танлов ғолиблари юртимиз мустақиллигининг олти йиллигига бағишлаб ўтказиладиган катта байрам тантаналарида иштирок этадилар.

Маъмура РЎЗИЕВА.

Тошкент шаҳар ҳокимлигида

30 ИЮНГАЧА ТАҚИҚЛАНАДИ

Тошкент шаҳар ҳокимлигида туман ҳокимликлари, давлат биологик назорат, Тошкент шаҳар табиатни муҳофаза қилиш қўмитаси, бозорлар бошқармаси, санитария милицияси вакиллари иштирокида йиғилиш бўлиб ўтди. Унда балиқчилик бўйича қонун бузувчиларга қарши кураш чора-тадбирлари масаласи кўриб чиқилди. Йиғилишда таъкидланганидек, балиқларни овлаш қатъий тақиқланишига қарамасдан уларни тутиш, шаҳримизнинг бозорларида, алоҳида кўчаларида сотиш давом этмоқда. Балиқ захираларини сақлаб қолиш, ҳали уруғламаган балиқларни овлаш мумкин эмаслигини огоҳлантириш мақсадида ўзбошимча балиқ овловчиларга қарши чора-тадбирлар белгиланди.

— 25 апрелдан бошлаб таркибида қўмитамиз, санитария милицияси, бозорлар бошқармаси вакиллари бўлган махсус гуруҳ иш бошлади, — дейди шаҳар табиатни муҳофаза қилиш қўмитасининг катта назоратчиси Наримон Асадов. — Уларнинг мунтазам иш олиб боришлари учун жадвал тузилди. Улар ноқонуний балиқ овловчиларга жарима соладилар, тутилган балиқларни эса мактаб-интернат, меҳрибонлик уйларига тарқатадилар. Қонун ҳаммага бирдек бўлиши керак. Ҳамма шуни унутмаслиги керакки, юртимиздаги дарё ва сув ҳавзаларида балиқ овлаш 30 июнгача таъқиқланади.

Йиғилишда Тошкент шаҳар ҳокимининг биринчи ўринбосари А. Миржалилов иштирок этди.

БУГУНГИ КУН НАФАСИ

МАМЛАКАТИМИЗДА

- Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов 25 апрель куни АҚШ элчиси Стенли Эскудерони унинг илтимосига биноан қабул қилди.
- Вазирлар Маҳкамасида йилнинг биринчи чорагида республикани ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш якунларига бағишланган мажлис бўлиб ўтди.
- Олий Мажлис VIII сессиясида қабул қилинган «Ахборот олиш кафолатлари ва эркинлиги тўғрисида» ҳамда «Журналистлик фаолиятини ҳимоя қилиш тўғрисида»ги қонунлар амалга киритилди.
- Муаллифлик ҳуқуқини ҳимоя қилиш давлат агентлиги АҚШнинг Евроосиё жамғармаси ҳамда республика Банклар ассоциацияси билан ҳамкорликда Тошкент Давлат юридик институтида муаллифлик ҳуқуқи масалалари юзасидан ўқув семинари ўтказди.
- Германия тараққиёт банки делегацияси аъзолари Ўзбекистон Ташқи иқтисодий фаолият миллий банки раҳбарияти билан ўзаро ҳамкорлик қилиш юзасидан музокаралар ўтказди.

ҲАМДЎСТЛИКДА

- Тбилисида Ҳамдўстлик мамлакатлари хавфсизлик хизмати раҳбарларининг учрашуви бўлиб ўтди.
- Украина ва Белоруссияда Чернобиль атом электр станциясида рўй берган ҳалокатнинг 11 йиллиги муносабати билан хотира тадбирлари ўтказилди.
- Арманистон билан Озарбайжон чегарасидаги кескинлик сақланиб қолинмоқда. Дам олиш кунлари бу ерда яна отишмалар бўлди.
- Бугун Москвада Россия билан Япония ўртасида баҳсли ҳудудлар юзасидан музокаралар бошланади.

ХОРИЖДА

- Эртага кимёвий қуролни ман этиш тўғрисидаги халқаро конвенция кучга киради. Уни ҳозиргача жаҳоннинг 160 мамлакати имзолади. Бироқ кимёвий қурол захиралари бўйича жаҳонда биринчи ўринни эгаллаб турган Россия ушбу халқаро ҳужжатни ҳали имзолаганича йўқ.
- Токио метросида заҳарли газ билан одамларни ўлдиришда ном чиқарган «АУМ синрикё» сектаси жиноий иши бўйича суд мажлисида бу секта раҳбарларидан бири ана шу «зарин» гази Россия Хавфсизлик кенгаши собиқ котиби Олег Лобов ёрдамида олинган деб баёнот берди. Аммо Россия томони бу айбни қатъиян рад этди.
- Бугун Россия Бош вазири Виктор Черномирдин Словакияга расмий ташриф билан йўл олади.
- Бугун Люксембургда Европа Иттифоқига аъзо мамлакатлар адлия вазирларининг уюшган жиноятчиликка қарши курашга бағишланган учрашуви очилди.
- Бугун Латвия Президенти Г. Улманиснинг Польшага расмий ташрифи бошланди.
- Бугун Афғонистон Мустақиллик кунини нишонламоқда.
- Литвада «Тинчлик йўлида шериклик» дастури доирасида ҳарбий машқлар бўлиб ўтди. Унда мунтазам ҳарбий бўлинмалар билан бир қаторда фуқаролар ўз-ўзини ҳимоя қилиш кучлари ҳам иштирок этди.
- Эртага Покистон Президенти Ф. Легхарининг Хитойга расмий ташрифи бошланади.
- Кеча Яманда парламент сайловлари бўлиб ўтди. Кузатувчилар маълумотларига кўра, унда аҳолининг 80 фоиздан кўпроғи иштирок этмаган бўлсада расмий маъмурлар сайловлар рисоладагидек ўтди, деб уқтирмоқдалар. Сайлов участкаларидан бирида қуролли шахс томонидан тартибсиз ўқ отилиши оқибатида бир неча киши ҳалок бўлди.
- Кеча Италияда маҳаллий ҳокимият идораларига сайловлар бўлиб ўтди.
- Бир ҳафта илгари Болгарияда бўлиб ўтган парламент сайловларида ғолиб чиққан Демократик кучлар иттифоқининг етакчиси Иван Костов номзоди мамлакат Бош вазирлигига кўрсатилди.
- Канадада мамлакат бутун тарихи давомида энг кучли сув тошқини рўй берди. Аҳоли табиий офат рўй берган ҳудудлардан бошқа жойга кўчирилмоқда.
- Польшада қабул қилинган янги йўл ҳаракати қоидаларига кўра автомобилда чекиш ва уяли телефон орқали гаплашиш ман этилди.
- Финляндияда шайбали хоккей бўйича навбатдаги жаҳон биринчилиги бошланди.

Спорт

САЛОМАТЛИК ПОЙГАСИ

Шанба куни мамлакатимизда спорт ва жисмоний тарбия ходимлари куни кенг нишонланди.

Пойтахтдаги Олимпия шон-шуҳрати музейининг атрофи эрталабданоқ одамлар билан гавжум бўлди. Барча туманлардан тўпланган спорт фахрийлари, мактаб ўқувчилари ва маҳаллалараро мусобақаларнинг ғолиблари тантанада ўзгача иштиёқ билан ҳозир бўлдилар. Спорт фахрийси, кураш бўйича бир неча марта Марказий Осиё ва Қозоғистон чемпиони, республика тоифасидаги ҳакам Рауф Саидов республика Жисмоний тарбия ва спорт давлат қўмитасининг раиси Баҳодир Махситовга «Саломатлик кўриги» қатнашчиларининг шайлиги ҳақида ахборот берди. 1996 йили энг юксак натижаларга эришган бир гуруҳ спортчилар, мураббийлар ҳамда жисмоний тарбия ҳаракатининг фаоллари бўлган фахрийларга эсдалик совғалари топширилди. Байрам муносабати билан ўтказилган марафончилар пойгаси эса тантанага янада ўзгача жўшқинлик бахш этди. Пойганинг турли ёш тоифасидаги ғолиблари Тошкент шаҳар спорт қўмитаси ва «Камолот» жамғармасининг қимматбаҳо совғалари билан тақдирландилар.

Ботир ҲАСАНОВ.

Футбол

ПЕШҚАДАМ КУЧИНИ КЎРСАТДИ

Ўтган жума куни минглаб мухлислар ажойиб футбол томошасининг гувоҳи бўлдилар. Қуролли кучлар терма жамоаларининг жаҳон биринчилиги, Осиё минтақаси саралаш ўйинлари тартибига кўра, МҲСК командаси ўз майдонида Жанубий Кореянинг армия терма жамоасини қабул қилди.

Учрашув бошиданоқ армиячиларимиз шиддатли ҳужумлар билан ташаббусни қўлга олдилар. 12-дақиқада кичик сержант Мухтор Қурбонов навбатдаги ҳужумни чиройли гол билан якунлаб ҳисобни очди. Шуни айтиш керакки, армиячиларимиз кўплаб қулай вазиятлардан унумли фойдалана олмадилар. Дарвозабон Алишер Аҳмедов бир неча марта хавфли зарбаларни маҳорат билан бартараф этди. Биринчи таймнинг 31-дақиқасида жамоа сардори, лейтенант Шуҳрат Раҳмонқулов навбатдаги гол билан устунликни мустаҳкамлаган бўлса, меҳмонлардан капрал Чо Жин Хо сўнгги дақиқада орадаги фарқни қисқартирди.

Ўйиннинг иккинчи бўлимида сержант Нўъмон Ҳасанов 11 метрли жаримадан киритган навбатдаги тўпи учрашув натижасини белгилади — 3:1.

Ушбу учрашув билан қуролли кучлар терма жамоалари ўртасида Осиё минтақаси саралаш ўйинларининг 2-босқичига якун ясалди. Биринчи босқич ўйинидан эса бизнинг армиячилар имтиёзли озод этилгандилар. Жавоб учрашуви 2 май куни Жанубий Кореянинг Сеул шаҳрида ўтказилади. Унда ғолиб чиққан жамоа 21 июлда Эронда ўтказиладиган жаҳон чемпионатига йўлланма олади. Осиё қитъасидан қатнашувчи иккинчи жамоа эса Покистон ва Таиланд командалари учрашувидан сўнг маълум бўлади.

Бахтиёр ЭГАМБЕРДИЕВ.

СЎНГГИ ИМКОНИЯТЛАР

Шаҳримиз стадионларида Тошкент шаҳар ҳокими кубоги учун 2-лига жамоалари ўртасида ўтказилаётган анъанавий турнир қизғин паллага кирмоқда.

Шуни мамнуният билан айтиш керакки, ушбу турнирда қатнашувчи жамоалар рўйхати бу йил бир неча янги командалар ҳисобига кенгайди. Мирзо Улуғбек ва Миробод туманлари шарафини иккитадан жамоа ҳимоя қиляпти. Олий ўқув юртлари ичида биринчи қалдирғоч ҳисобланган Тошкент техника университетининг «Лочин» командаси Собир Раҳимов тумани номидан майдонга тушди. Ҳозиргача 12 та жамоа 3 гуруҳга бўлинган ҳолда икки тур беллашувларни якунладилар. Жума куни ўтган ўйинларда натижалар қуйидагича бўлди:

1-гуруҳ: «Яккасарой» — «Ватанпарвар» (Миробод) — 3:1, «Шайхонтоҳур» — «Трамвайчи» (собиқ ТТПУ) — 0:2.

2-гуруҳ: «Асбобсоз» — «Сергели» — 3:0", «Мирободчи» — «Тошкабель» (Мирзо Улуғбек) — 2:0.

3-гуруҳ: «Академия» (ИИВ, Мирзо Улуғбек) — «Турон» (Ҳамза) — 0:1, «Лочин» — «Бектемир» — 2:7.

БУГУН

якунловчи гуруҳ ўйинлари бўлиб ўтади. Ҳар гуруҳдан сараланган иккитадан ғолиб жамоа 10 май куни бўладиган финал учрашувларига йўлланма оладилар.

Беҳзод ЭРГАШЕВ.

Обуна — йил бўйи

«ОҚШОМ» ДОИМИЙ ҲАМРОҲИНГИЗ

Қадрли муштарийлар! Турмуш ташвишлари билан бўлиб «Тошкент оқшоми» газетасига ёзилолмай қолган бўлсангиз ҳар ойнинг ўнинчи кунига қадар шаҳримиздаги хоҳлаган алоқа бўлимига кириб обунани расмийлаштирсангиз келаси ойдан бошлаб ўзингиз ёқтирган «Оқшом» хонадонингизга кириб бораверади. Газетага обуна бўлсангиз кўнглингиз хотиржам бўлади, чунки унинг ҳар бир сонини газета дўконидан ахтариб юрмайсиз. Чунки газета чакана савдога жуда ҳам чегараланган миқдорда чиқарилади. Шу жиҳатдан олганда «Оқшом»нинг ҳар бир сонини олишнинг энг афзал йўли унга обуна бўлишдир.

Энди обуна нархларини эслатиб ўтамиз:

УЙ МАНЗИЛИГА:
- Бир ойга — 99 сўм
- Уч ойга — 297 сўм
- Олти ойга — 594 сўм

АБОНЕНТ ҚУТИСИГА:
- Бир ойга — 79 сўм
- Уч ойга — 237 сўм
- Олти ойга — 474 сўм

Шуни ҳам эслатиб ўтмоқчимизки, «Тошкент оқшоми»га обуна Ўзбекистон Республикасининг барча ҳудудларида чекланмаган миқдорда қабул қилинади. Обуна масаласида бирор муаммо туғилгудек бўлса 33-29-33, 33-29-70 (таҳририят) ёки 33-47-49 («Тошкент почтаси» корхонаси)га қўнғироқ қилинг.

ГАЗЕТА ИНДЕКСИ — 64690.

Ҳамкорлик

ЗАМОНАВИЙ ТИББИЁТ АСБОБЛАРИ

Германиянинг «Карл Цейсс, Йена» фирмаси томонидан кейинги икки йил ичида республикамиздаги тиббиёт ва экология муассасалари учун микроскоп ва спектрометрлар, лазер маркази ва офтальмология ташхис анжомлари, фармакология лабораторияси мажмуалари келтирилди. Энг муҳими «Карл Цейсс, Йена» фирмаси «Соғлом авлод учун» хайрия жамғармаси дастурини амалга оширишда фаол иштирок этиб, республикамизнинг турли вилоятларида она ва болага тиббий ёрдам кўрсатиш бир нечта кўчма амбулаторияларини ташкил этди.

Шу ўринда «Карл Цейсс, Йена»нинг жаҳондаги энг нуфузли тиббиёт фирмалари қаторига киришини ҳам эслатиб ўтиш жоиз. Чунончи ҳозирги кунда Германиядаги 23 та Европа, Шимолий ва Жанубий Америка, Жанубий Шарқий Осиё мамлакатларидаги 62 корхонада 29 мингга яқин фирма ходимлари фаолият кўрсатмоқда. Ўтган йили унинг маҳсулот айланмаси 5 миллиард дойч маркани ташкил этган бўлса, шундан 272 миллиони илмий-тадқиқот учун сарфланди. Гиннес рекордлар китобига жумлаи жаҳондаги сезилмас нурланиш манбаларини аниқлаш мақсадида яратилган «Росат» энг йирик, аниқ рентген телескопи кирган бўлса, фирма тиббиёт анжомларидан фойдаланган ҳолда 17 Нобель мукофоти совриндорлари ўз кашфиётларини амалга оширишган.

Шуниси эътиборга моликки, шундай нуфузли фирманинг юқори сифатли анжомлари республикамиздаги қатор муассасалар, илмий-текшириш институтларига ўрнатилиб, муваффақиятли фаолият кўрсатмоқда. Бу хайрия фаолияти билан бирга амалга оширилмоқда. Чунончи, яқинда якунланган «Соғлиқни сақлаш — 97» халқаро кўргазмаси пайтида шаҳар тери-таносил диспансерига фирма микроскоп совға қилди. Тошкентда геодезия анжомлари ва технологиялар бўйича минтақавий маслаҳат марказини очиш тўғрисида битим имзоланди. Яқин фурсатда ўз фаолиятини бошлайдиган ушбу марказда аҳолига сервис хизматлари кўрсатиш билан бирга мутахассисларни қайта тайёрлаш юмушлари ҳам амалга ошириладi.

— Бизнинг хорижий мамлакатлар билан ҳамкорликдаги фаолиятимиз доирасига тиббиёт, фан ва таълим, атроф-муҳит муҳофазасига бағишланган лойиҳаларни тадбиқ этиш мақсадида лойиҳалаштириш, қуриш, молиявий таъминлаш ва мутахассисларни ўқитиш ишлари ҳам киради, — дейди фирманинг Марказий Осиёдаги ваколатхонаси бошлиғи Лотар Умбланд, — Ўзбекистон билан кўп йиллардан бери мустаҳкам алоқалар ўрнатган бўлсак-да, бироқ республика Соғлиқни сақлаш вазирлиги бизларнинг энг йирик шеригимиздир. Келгусида биз офтальмология анжомлари, генекология, нафас йўллари хасталиклари хоналари учун анжомлар,гематология, гистология, цитология лабораториялари учун замонавий микроскоплар етказиб бериш орқали Республика касалхона ва клиникаларини замон талаблари асосида янгилашга ўз ҳиссамизни қўшамиз.

Бундан ташқари «Соғлом авлод учун» хайрия жамғармаси билан ҳамкорлик доирасида республика аҳолисини юқори сифатли, замонавий кўзойнаклар билан таъминлаш мақсадида Тошкентда қўшма корхона ташкил этаяпмиз. Махсус лойиҳа бўйича очилаётган кўзойнаклар дўконимизда эса «Цейсс» анжомларида диагностикадан ўтказган ҳолда барча мижозларимизга малакали хизмат кўрсатамиз.

Ҳа, яқинда фаолият бошлаган «Карл Цейсс, Йена» фирмасининг Тошкентдаги ваколатхонасининг ҳамкорликдаги режалари бисёр. Ўйлаймизки, улар ўзбекистонлик мижозларни мунтазам равишда сифатли ва замонавий тиббиёт анжомлари билан таъминлаб борадилар.

Дилшод ИСМОИЛ.

Таҳлил

КОРХОНА НЕГА НОЧОР?

Ҳозир ниманинг бозори чаққон — бинокорлик материалларининг. Ҳамма жойда кенг кўламли қурилишлар олиб борилаётганлиги сабабли бинокорлик материалларига талаб катта. Ана шундай бир шароитда сантехника жиҳозлари ишлаб чиқарадиган «Полимерқурилиш материаллари ишлаб чиқариш» бирлашмасининг иқтисодий аҳволи ночор бўлиб қолди. Четдан келтириладиган хом ашё, бошқа бутловчи қисмлар қимматлашиб кетиши оқибатида корхона зарар кўра бошлади.

Аслини олганда бирлашма банкротлик ҳолига тушиб қолган, касод бўлиш ёқасида турарди. Ана шундай ўта мураккаб шароитда Тошкент шаҳар ҳокими қарори билан ташкил этилган корхоналарнинг банкротлик ва санация масалалари бўйича комиссияси бирлашма жонига оро кирди. Унинг хўжалик-молиявий аҳволи ҳар тарафлама чуқур ўрганиб чиқилгандан сўнг қарзлардан қутулиши учун қатъий муддат белгиланди.

Астойдил ҳаракат қилинса боши берк кўчадан ҳам чиқиб кетиш мумкин экан. Комиссия тавсияси билан бу бирлашма хўжалик фаолиятини тубдан яхшилаш мақсадида хорижий сармоядор топилди. Натижада 1996 йил 1 июнда «Полимерқурилишматериаллари» ишлаб чиқариш бирлашмаси «Янтоқ-Брит» Ўзбекистон — Британия қўшма корхонасига айлантирилди. Бунда хорижий сармоядор барча молиявий муаммоларни ҳал этибгина қолмасдан, ишлаб чиқариш ҳажмини ошириш, маҳсулот турларини кўпайтириш юзасидан қатъий чора-тадбирлар ҳам кўрди.

— Тажрибамизда бундай ҳоллар тез-тез учраб туради, — дейди Ўзбекистон Республикаси Давлат мулк қўмитаси ҳузуридаги Иқтисодий ночор корхоналар ишлари бўйича қўмита ҳудудий бошқармасининг бошлиғи, банкротлик ва санация масалалари бўйича шаҳар комиссиясининг котиби Улуғбек Сайдиев. — Комиссиянинг икки йиллик иш фаолияти мобайнида унинг мажлисларига 380 та корхона раҳбарлари таклиф этилдилар. Ўтган йили 24 корхона зарар кўриб ишлаётганлар рўйхатига тушди. Уларнинг жами кўрган зарари 263 миллион сўмликни ташкил этди.

Корхоналар ҳар ойда шаҳар Истиқболни белгилаш ва статистика бош бошқармасига молиявий аҳволлари тўғрисида ёзма ҳисобот топширадилар. Бунда уларнинг иш фаолияти зарар келтираётган бўлса, бу ҳужжатлар банкротлик ва санация масалалари буйича шаҳар комиссиясига юборилади. Ушбу комиссия таркибида ҳокимликлар, статистика, банк муассасалари вакиллари билан бир қаторда хўжалик суди, солиқ хизмати раҳбарлари ҳам бор.

Комиссиянинг санация, яъни ёрдам кўрсатиш масалалари бўйича ҳам деб номланиши бежиз эмас. Юқори малакали мутахассислар иқтисодий аҳволи ночор корхоналарга амалий ёрдам кўрсатишга ҳаракат қиладилар.

Бу юқори ташкилотлардан моддий ёрдам сўраш ёки банклар томонидан кредит ажратиш масаласини ҳал этиш тарзида бўлиши мумкин. Зарур бўлса зиён кўраётган корхоналарга ўзаро манфаатли, шу жумладан ишлаб чиқаришга хорижий сармояларни жалб этиш юзасидан шартномалар тузишда ёрдам кўрсатилиши мумкин. Шу билан бирга комиссия банкротлик ёқасига келиб қолган корхоналарга хом ашё, бутловчи қисмлар харид қилишда ёки уларнинг тайёр маҳсулотларини сотишда ҳам яқиндан кўмаклашади.

Бу ҳақда Ўзбекистон кўзи ожизлар жамияти 1-ишлаб чиқариш комбинати директори А. Юсупов шундай ҳикоя қилади:

— 5-6 йил муқаддам комбинатимиз шиша банкалари учун металл ва полиэтилен қопқоқлар, шиша бутилкаларга қопқоқчалар ва тиқинлар тайёрлаш билан якка ўзи шуғулланар эди. Бозор муносабатлари шакллана бошланиши билан бизнинг ҳам якка ҳокимлигимиз тугаб, рақобатчиларимиз пайдо бўлди. Гап шундаки, биз ихтисослашган ишлаб чиқариш учун қимматбаҳо дастгоҳлар ҳам, катта ишлаб чиқариш майдонлари ҳам талаб қилинмайди. Қопқоқ ва тиқинларни тайёрлаш технологияси ҳам жуда жўн. Кўпгина ишбилармонлар буни тез орада тушуниб етиб, уларни ўзларида ишлаб чиқаришни йўлга қўйдилар.

Рақобат натижасида биз ўз харидорларимизни йўқота бошладик. Ўз вақтида тегишли чора-тадбирлар кўрмай, ишлаб чиқариш ҳаражатларини камайтира олмадик. Натижада комбинат давлатдан 11, 3 миллион сўм қарз бўлиб қолди.

Банкротлик ва санация масалалари бўйича шаҳар комиссияси ёрдами туфайлигина комбинатни қарзлар ботқоғидан суғуриб олишга муваффақ бўлинди. Хусусан, бизга «Совпластитал» қўшма корхонаси билан комбинат цехларида пластмасса буюмларини йиғиш юзасидан узоқ муддатли шартнома тузишга ёрдам берилди. Шу туфайли корхонамиз меҳнат жамоаси иш билан таъминланибгина қолмасдан, бюджет қарзимизнинг бир қисмини қоплаш имконияти туғилади. Шаҳар комиссиясининг бевосита кўмаги билан комбинатга 10 миллион сўмлик имтиёзли кредит ажратиш масаласи ижобий ҳал этилди.

Комиссия ночор аҳволга тушиб қолган барча корхоналарга ёрдам қўлини чўзади. Лекин бу мададдан фойдалана олмаётган нўноқ хўжалик раҳбарлари йўқ эмас. Ана шунда бозор иқтисодиётининг шафқатсиз, аммо адолатли қонунлари кучга киради. Қарзга ботган корхоналарнинг банкротлиги юзасидан хўжалик судлари иш очадилар.

Бундай қатъий чора баъзан муаммони зудлик билан ҳал қилиш имконини ҳам беряпти. Масалан «Дўст — Камалак» фирмасининг иши хўжалик суди томонидан кўриб чиқилгандан сўнг, қисқа муддат ичида у ўзининг банк олдидаги қарзини тўлаб қўйди.

«Ширин» хусусий фирмаси эса бюджетдан қарзини гаровга қўйган мулкини сотиб узди. «Мустақиллик» ва «Акмалхон» масъулияти чекланган жамиятлар ҳам давлат олдидаги қарзларни тўлаш учун мулкларини сотишга қўйдилар.

Комиссия фаолияти агар хўжалик раҳбарлари, мулк эгалари астойдил ҳаракат қилсалар, ишларини тез орада ўнглаб олишлари мумкинлигидан далолат бермоқда. Шу йил бошига келиб шаҳарда зарар кўриб ишлаётган корхоналар сони 16 тага камайди. Бу комиссия фаолиятининг самарасидан яққол далолат бериб турибди. Ҳамма нарса ўз номи билан аталадиган бўлса, фақат юқоридан буйруқ кутиб ишлашга ўрганиб қолган айрим хўжаликлар раҳбарлари бозор иқтисодиётининг жиддий синовига бардош бермаяптилар. Шунинг учун банкротлик ва санация масалалари бўйича шаҳар комиссияси аъзоларининг фикрича, муттасил зарар кўриб ишлаётган корхоналарни ким ошди савдосига қўйиш пайти келди. Бу уларнинг давлат олдидаги қарзини қоплабгина қолмасдан, бюджетга қўшимча маблағ тушириш имконини ҳам берган бўларди. Айни пайтда уларни қайта ташкил этиш ҳисобига янги иш ўринлари яратиш масаласи ҳам ҳал этиларди.

Бизда бозор муносабатлари шаклланаётган бўлсада, корхоналар ўз ҳолига ташлаб қўйилмайди. Турли, баъзи ҳолларда объектив сабабларга кўра иқтисодий жиҳатдан ночор ҳолга тушиб қолган корхоналар учун санация махсус жамғармаси тузилди. Бу жамғарма давлат мулкини хусусийлаштириш, шунингдек бошқа манбалардан тушган маблағлар ҳисобига шакллантирилмоқда. Унинг маблағлари банкротлик ва санация масалалари бўйича комиссия қарорига кўра иқтисодий жиҳатдан ночор корхоналарга ёрдам кўрсатиш учун ишлатилади.

Зуҳра АҲМЕДОВА.

Табиат

ФАҚАТ ТИМСОҲЛАР ҲАҚИДА

Ҳиндистондаги Миллий музейда аёлларнинг қўл ва оёқларига тақиладиган, оғирлиги 7 килограммгача келадиган мис ҳалқалар бор. Уларнинг ҳаммаси бу мамлакат кўлларида яшайдиган йирик тароқли тимсоҳнинг ошқозонидан топилган. Ҳиндистоннинг Ориссi штатида ана шундай тимсоҳлар кўп бўлиб, уларнинг ўн йил ичида тўрт марта одамларга ҳужум қилгани қайд этилган.

* * *

Янги Гвинея қишлоқларидан бирида одамхўр тимсоҳ пайдо бўлганлиги ҳақида хабар тарқалгач, халқни бу ташвишдан қутқариш учун бир одам ишга киришади. Довюрак овчи ўзига шунчалик ишонадики, алдамчи хўрак сифатида ўз ўғлини қўяди. Сувга тушган бола кўп чўмила олмайди. Узоқ масофадан гўдакни кўриб қолган одамхўр тимсоҳ унга яқинлашиб кела бошлади. Лекин овчи ҳам нишонни тўғри олди. Йиртқич болага етолмай кучли зарбдан жон таслим қилди.

* * *

Тимсоҳлар ичида ўта хавфлиси кўзга кўринмасдан сузадиганларидир. Бу йиртқич тўсатдан олдингизда пайдо бўлиб қолди, хўш, бундай пайтда нима қилиш керак? Иккита биолог олим тунда қайиқда дарёда сузиб кетишаётганда тимсоҳ улардан бирининг қўлига оғиз солади. Бир неча дақиқадан сўнг тимсоҳ ўз ўлжасини тарк этиб, сувга шўнғиб кетади. Иккинчи олим воқеа моҳиятига бирданига тушуна олмади. Ҳодиса бундай бўлганди: ҳужум қилган тимсоҳ олимнинг бир қўлини тишлаган заҳотиёқ у иккинчи қўли билан тимсоҳнинг кўзига бармоғини тиққан. Маълум бўлишича, тимсоҳнинг кўзи унинг энг нозик аъзоси ҳисобланар экан.

* * *

Кунлардан бир куни ана шундай одамхўр тимсоҳлардан бири балиқчига яхшилик қилди. Шри-Ланка кўлларидан бирининг қирғоғида балиқ овлаб ўтирган киши негадир пастга қараб энгашди. Шу заҳоти дафъатан унинг тепасидан қоплон сакраб ўтди. Балиқчини мўлжаллаб сакраган йиртқич сувга тушди ва тимсоҳнинг ўлжаси бўлди. Маълум бўлишича, қандайдир ҳаракат билан балиқчини энгаштириб, уни хавфдан сақлаб қолган жонивор тимсоҳнинг ўзи экан.

* * *

Ҳиндистон қишлоқларининг бирида маҳаллий халқ билан тимсоҳлар орасида антиқа муносабатни кўриш мумкин. Бу ердаги қўриқхонада тимсоҳлар йирик сут эмизувчи ҳайвонларга ҳужум қилиб, улар билан олишаётган пайтда кўпинча одамлар келиб қолиб йиртқичнинг ўлжасини тортиб олишади. Шу тариқа бир йилда тимсоҳлардан 8 та кийик, 3 та ёввойи чўчқа тортиб олинган. Бундай омадсиз овдан сўнг тимсоҳлар ғазабланиб, энди одамлар ва уй ҳайвонларига ҳужум қила бошладилар.

* * *

Ўлдирилган битта тимсоҳ Судан халқи учун бутун бир дорихона ҳисобланади. Унинг қони илон чаққанда ва кўз оғриғига даво бўлса, суягидан ҳосил қилинган кул ҳар хил яраларни тузатади. Ёғи эса безгак касалига ҳамда тиш оғриғига шифо экан.

Яҳё ДАВЛАТОВ,
биология фанлари доктори.

Сергели туманида аҳолига ҳар томонлама қулай бўлиши учун янги деҳқон бозорининг биринчи қисми ўтган йили фойдаланишга топширилган эди. Яқинда шу бозорнинг иккинчи қисми ҳам деҳқонлар ихтиёрига топширилди. Бозор ичида айрим хусусий фирмаларга қарашли бўлган дўконлар ҳам иш бошлади. Ана шундай дўконлардан бири «Жамол» фирмасига қарашли бўлиб, у «Мухтабар бону» деб номланди. Бу дўконда асосан халқ истеъмоли буюмлари ва хўжалик моллари сотилади.

СУРАТЛАРДА: «Мухтабар бону» дўконининг ташқи ва ички кўринишлари.

Рустам Шарипов олган суратлар.

Коммунал хизмат

БАҲОРДА ҚИШ ҒАМИДА

Шаҳар хўжалигининг шундай юмушлари борки, у қишин-ёзин тугамайди, муттасил давом этаверади. Хусусан «Тошиссиққуввати» ишлаб чиқариш бирлашмаси жамоасининг иши ана шундай хизмат тармоғи сирасига киради. Бирлашмада қиш мавсуми эндигина якунланганига қарамай, келгуси йил иситиш мавсумига тайёргарлик ишлари қизғин бошланиб кетди. Хўш, бу юмушлар нималардан иборат? Мухбиримизнинг ушбу саволига бирлашма бошлиғи ўринбосари Л. Жўраева қуйидагича жавоб берди.

— «Тошиссиққуввати» ишлаб чиқариш бирлашмаси ҳисобида 1418 километр узунликда иссиқлик тармоқлари, 50 миллиметрдан 1 метрли диаметргача бўлган 2836 километр иссиқлик қувурлари мавжуд. Ҳозирги кундаги вазифамиз 3 миллион метрга яқин бўлган бу қувурларнинг ҳар бир метрини келгуси қиш мавсумига намунали тайёрлашдан иборат. Ёғин-сочинли кунларда уларнинг бешикаст ишлаши учун эскиларини янгилаш, хизматга яроқли қувурларнинг «заиф» жойларини аниқлаш, хуллас қиш мавсумигача улардаги барча нуқсонларни йўқотишга эришмоғимиз лозим. Шу ниятда март ойидан бошлаб келгуси қиш тайёргарлигига ҳозирлик кўряпмиз.

Шу кунгача Юнусобод, Яккасарой, Сергели, Ҳамза, Собир Раҳимов, Акмал Икромов, Мирзо Улуғбек ва бошқа туманлардаги 670 километрдан иборат тармоқларда синов ўтказилди. Бунда асосан қувурларнинг энг юқори ҳароратга чидамлилиги синаб кўрилди. Уларнинг иссиқликдан кенгайишини қопловчи қурилмалари нуқсонсиз ишлаётганлиги, участкаларга иссиқликни тенг тарқатиб берувчи таянчларнинг ишлаши қай даражада эканлиги кўздан кечирилди.

Текширувда 130 та «заиф» жойлар аниқланди. Шулардан 25 таси катта диаметрдаги иссиқлик қувурларидир. Уларни йўқотиш албатта катта куч талаб қилади. Лекин бирлашмамиз жамоаси келгуси мавсумгача бу нуқсонларни бартараф этиш учун қўлидан келган барча имкониятларни ишга солади.

Апрель ойида барча иссиқлик тармоқлари узатувчи қувурларининг юқори босимлилиги синовдан ўтказилади. Бу вақтда қувурларнинг ёрилиши, даҳа ва кўчаларда сув пайдо бўлиши мумкин. Бирлашма аъзолари бундай кўнгилсиз воқеаларнинг олдини олиш чора-тадбирларини ҳам белгилаб қўйишган. Лекин шундай бўлишига қарамай, биз ҳамшаҳарларимизга бир сўзни айтиб қўймоқчимиз: синов даврида улар бироз эътиборли бўлсалар янада яхши бўлади. Бордию улар биронта кўча-кўйда қувурлар ёрилиши ёки улардан сув сизиб туришини пайқаб қолсалар дарҳол бирлашма назоратчиларига ёки унинг туман бўлимларига хабар берсалар, бу нуқсоннинг олдини олишда бизга яқиндан ёрдам кўрсатган бўлар эдилар.

Бу борада «Қорасув», «Ғарбий», «Чилонзор», «Қўйлиқ», «Авиақурувчилар» иссиқлик манбаларида ўтказилган кўриклар муваффақиятли якунланди. Мирзо Улуғбек, Чилонзор, Шайхонтоҳур, Ҳамза туманларидаги узатувчи қувурлар текширилганда уларда пайдо бўлган шикастланишларнинг катта миқдори кўрилган чора-тадбирлар жуда зарурлигидан гувоҳлик берди. Ой охиригача қолган иссиқлик манбаларида ҳам синов муддати тугалланади.

Бирлашма пайвандчилари, темирчи ва қурувчилари томонидан тайёрлов ишларининг катта кўлами бажарилмоқда. 150 километр масофадаги эскирган, яроқсиз ҳолга келган қувурларни алмаштириш ниятидамиз. 123 километрдан иборат иссиқлик тармоқларида жорий таъмирлаш ўтказилади. 2349 иссиқлик камераси, 7296 ёпқичлар, 1150 компенсаторлар таъмирланиши лозим. Бундан ташқари эскирган 841 ёпқич ва 34 компенсатор тўлиқ алмаштирилиши керак. Шунингдек, аҳоли томонидан иссиқлик тармоғи участкаларида ишдан чиқарилган, умумий узунлиги 4,95 километр ер устки иссиқлик тармоғи тикланишга муҳтож. Бугунги кунда ҳаммаси бўлиб 22 километргина эскирган қувурлар алмаштиришга эришилди.

Келгусида бажариладиган ишлар кўлами ҳам кенг. Уларнинг барчаси бирлашма жамоаси қатъи назоратида турибди. Марказий иссиқлик таъминоти таркибида рўй берган бирон бир носозлик охир-оқибат қиш мавсумида хонадонларни меъёрида иссиқлик билан таъминлашга тўсиқ бўлиши мумкин. Шундай экан, таъминотчилар ҳам зийрак бўлиши лозим. Хусусан, улар уй ичи иситиш системаларини мунтазам тозалаб туришлари, иссиқлик тугунлари, иситиш ва сув билан таъминлаш системаларини таъмирланган ҳолда сақлашлари, элеваторларда ҳисобли торайтирувчи қурилмалар ўрнатилган бўлишини таъминлашлари керак. Шунингдек, жўмракдан сув сизиш ҳолларини бартараф этиш, иситиш асбобларини таъмирлаш ҳам муҳим аҳамият касб этишини унутмасликлари лозим. Бирлашма хизматчилари ҳамшаҳарларимиздан ертўлаларнинг ҳолатини мунтазам текшириб туришларини илтимос қиладилар. Улар ўз хонадонларини бегона шахслардан қўриқлаш билан бирга, ёруғлик, иссиқлик, совуқ ва иссиқ сув ҳамда бошқа манбалар билан таъминловчи асосий муҳандислик қурилмалар жойлашган ертўлаларни ҳам мунтазам назорат қилиб туришни унутмаса айни муддао бўлади.

Шундай вақтда улар бирон бир носозлик сезсалар, дарҳол яқин атрофдаги назорат нуқталарига ёки «Тошиссиққуввати» ишлаб чиқариш бирлашмасига хабар беришлари мумкин.

Албатта қарс икки қўлдан чиқади. Агар коммунал хизмат ходимлари билан аҳоли ҳамкор, ҳамфикр бўлса, келгуси қиш мавсуми ҳам албатта муваффақиятли ўтади.

Маҳмуд КОМИЛЖОНОВ.

Муносабат

ҲАМЖИҲАТ БЎЛАЙЛИК

Уй-жой бошқармамизга қарашли Ибн Сино, Жарариқ, Белтепа мавзелари шаҳримизнинг энг ёш даҳаларидир. Бу ерларда бунёдкорлик ишлари ҳали ҳам давом этмоқда.

Иш бор жойда камчиликлар ҳам бўлади, деганларидек бизда ҳам муаммолар етарли. Бу муаммоларнинг аксарияти аҳолининг ўзбилармончилигидан келиб чиқмоқда.

Ҳар бир мавзеда болалар майдончаларига мўлжалланган ерлар мавжуд. Аммо бу майдончалар қатор-қатор гаражлару ахлат, темир-терсаклар маконига айлантириб юборилган. Ноилож, кўпгина гаражларни олдириб, янги бунёдга келтирилган томорқадаги мевали дарахтларни қўпориб ташлашимизга тўғри келди.

Мавзеларимизнинг биридаги уйларда ёнғин содир бўлди. Ўт ўчирувчи машиналар ёрдам беришга улгуришди. Лекин ана шу уйга кириб борувчи йўллардаги тўсиқларни, томорқаларни янчиб ўтишга тўғри келди. Ёнғинга қарши махсус қудуқ устига қуриб қўйилган гаражни эса олиб ташлашга имкон бўлмади, эгаси йўл қўймади. Аҳоли «қўлбола» қурилишлару ортиқча томорқалари билан фақат ўзларига зиён қилишмоқда.

Ахлат қутилар масаласи ҳам кулгили, ҳам ачинарли, мавзеларга қўйиб чиқилган юзлаб ахлат қутилар номаълум кимсалар томонидан ўғирлаб кетилди. Натижада яна бошқасини келтиришимизга тўғри келди. Лекин, барибир аҳоли ахлатни шундоқ кўча юзларига тўкиб кетишаверади. Шунда ҳар бир қутига «ахлат учун» деган ёрлиқ ёпиштириш керак, деган фикрга келдим. Лекин бошқармамиздаги кираверишга осиб қўйилган ёзма кўрсатмаларни ўқишмайдику, ахлат қутидаги ёзувларни ўқишармиди? Буларни ёзишдан мақсадим одамларни айблаш эмас, балки мавзеларимизнинг чиройли ва озода бўлиши учун ҳаммамиз биргаликда курашмоғимиз зарурлигини таъкидлашдир.

Қурувчиларнинг бепарволиги билан ертўлаларда бўлаётган тошқинларни бартараф этишга, аҳолига турли сантехник, коммунал хизмат кўрсатишга имконимиз борича ҳаракат қиляпмиз. Бошқармамизга тегишли барча муаммоларни ҳал этяпмиз. Баъзи бир камчиликларни бартараф этиш учун бизга аҳолининг ёрдами зарур. Келинг, ҳамжиҳат бўлайлик, қуни-қўшничиликка путур етмасин. Ниятимиз бир бўлсин. Шунда мавзелар, шаҳримиз юзида зарра доғ қолмайди.

Набийулло МАННОПОВ,
Шайхонтоҳур тумани 4-уй-жой бошқармаси бошлиғи.

Луқма

ЖАВОБСИЗ ҚОЛГАН САВОЛ

Трамвай «Чорсу» меҳмонхонасидан ўтиб, Ҳадра майдони бекатига келиб тўхтаганда дадасининг тиззасида шўхлик қилиб келаётган чамаси 4-5 ёшлардаги бола атрофга жавдираб деди:

Дадажон: анави дарахт, симёғочларга нега қоғоз, расмлар ёпиштириб ташланган?

Хаёл суриб бораётган дадаси эринибгина жавоб берди:

— Улар рекламалар.

— Реклама?

— Ҳа, телевизорда кўрсатишади-ку, томошага келинглар деб, — тушунтиришга ҳаракат қилди ота.

— Хунук экан, нега чиройли қилиб ёпиштиришмаган?

_— ..._

Боланинг саволи жавобсиз қолди. Эҳтимол ота фарзандининг эътирозига қўшилгани учун индамай қўяқолгандир. Ҳақиқатан ҳам бугунги кунда шаҳримиз кўчаларида пала — партиш ёпиштириб ташланаётган реклама, афиша, эълонлар кўриниши жуда хунук. Уларнинг айримлари устма-уст ёпиштириб ташланган. Аслида махсус реклама жойлари қаерларда бўлиши керак? Дуч келган, одамлар гавжум жойга ёпиштириб кетавериш керакми? Ахир бундай тартибсизлик шаҳримиз ҳуснидаги доғга айланди-ку. Амир Темур хиёбони, Мустақиллик майдони, Миллий боғ, Рассомлар кўргазмаси биноси атрофи ва бошқа айрим жойларда тартиб бор. Аммо «Туркистон» саройи яқинида бир эмас, иккита махсус реклама учун жой бўлатуриб, сиғмаганиданми, қолган афишалар бошқа тарафларга ҳам ёпиштириб ташланибди. Таклифимиз шуки, эндиликда реклама чиқаришлар кўпайиб бораётгани инобатга олиниб, махсус реклама жойлари кўпроқ ўрнатилса. Шундай жойлар иложи бўлса асосан бекатларда бўлгани маъқул.

Маҳмуд АҲМЕДОВ.

АМАЛИЁТДАН ЎТГАН ТАЖРИБА

Олий ўқув юртларига абитуриентларни тестлар воситасида танлаб олишнинг жорий қилиниши ва мактаб ўқувчиларининг билимларини тестлар воситасида баҳолашга ўтилиши республикамиз таълим тизимини ислоҳ қилишдаги муҳим босқичлардан бири бўлди.

Америка Қўшма Штатлари мактаблари директорлари уюшмасининг фикрига кўра якуний тест синовларисиз ўқитиш мазмунга эга эмас. Фақат тест натижалари асосидагина назорат ва ўқитиш орасидаги қайта алоқа қандай бўлиши зарурлиги ҳақида аниқ бир хулосага келиш ва ўқитишнинг қайси жиҳатларига кўпроқ аҳамият бериш кераклигини аниқлаш мумкин. 1970 йилларда АҚШда ўтказилган махсус текширувлар тест синовлари америкаликлар турмушига чуқур илдиз отиб сингиб кирганлигини кўрсатди. Турли тест синовларидан ўтмасдан туриб ҳеч ким мактабларда ўқишни давом эттириши мумкин эмас. Ишга жойлашув, малака ёки амал пиллапояларидан кўтарилиш ва бошқа шу каби ҳар қандай ўсиш фақат тестлар воситасида аниқланади. Текширувлар америкаликларнинг тестларга бундай берилганликларининг уч сабаби борлигини кўрсатди.

Биринчидан, инсон имкониятларидан имкон қадар тўлароқ фойдаланишга бўлган тадбиркорлик қизиқиши; иккинчидан, ижтимоий келиб чиқишидан қатъи назар инсон истеъдодини муносиб тақдирлашга интилиш; учинчидан, жаҳон ҳамжамияти томонидан тан олинган ва америкаликларга хос миллий меъёрларга садоқатлилик. Тест тузиш юқори даражали касбий малакалар билан бир вақтда топшириқлар мазмунига юклатиладиган дидактик талабларни ҳам билишни талаб қилади. Тест фақат ўрганилган билимлар ҳажмини аниқлаш ва баҳолаш воситаси сифатидагина эмас, балки ўқув жараёнини бошқаришдаги қайта алоқани ташкил қилиш воситаси сифатида ҳам муҳим аҳамиятга эгадир. Юқори сифатли тестлар ўқувчиларнинг билишдаги фаолликларини оширади, фикрлаш усулини шакллантиришга хизмат қилади. Аксинча, ёмон тузилган тест ўқувчини тўғри фикр қилишдан чалғитиши, билимлар тизимини бузиб юбориши ҳам мумкин.

Билимларни назорат қилиш ва баҳолашнинг анъанавий усули қатор камчиликларга эга. Биринчидан, муаллимнинг ўзигагина хос хусусиятларининг намоён бўлиши сифатида юзага келувчи, ўқувчи билимини тўғри баҳолашдаги субъективизм. Маълумки, энг адолатли ва ўзига ўта талабчан ўқитувчи ҳам ўқувчи билимини баҳолаш мезонини беихтиёр равишда синфдаги ўртача ўқувчига қараб белгилайди. Иккинчидан, билимларни баҳолашнинг ажратиш имконияти жуда кичик бўлган 5 балли тизимидан фойдаланилади. (Францияда баҳолашнинг 20 баллик, Исроилда эса 100 баллик тизимга асосланилади). Учинчидан, синалувчилар билимини баҳолашни компьютер воситасида автоматлаштириш қийин. Айни вақтда синовларнинг анъанавий усулида қўлланувчи оғзаки имтиҳонлардаги ўқитувчи билан ўқувчининг юзма-юз мулоқоти ва ёзма ишлар шубҳасиз афзалликларга ҳам эгадир. Бу афзаллик фикрлаш изчиллигини назорат қилиш имконияти ва фикрларни ёзма равишда ифодалаш малакаларининг ҳосил бўлишида кўринади. Педагогикавий тест ўзлаштириш даражасини назорат қилишнинг анъанавий усулида учрайдиган кўпгина камчиликлардан ҳолидир. Бу усулнинг энг муҳим афзалликлари жумласига билимларни баҳолашдаги холисликни, тестнинг ўрганиладиган билимлар ҳажмини тўла қамраб олишини, синалувчиларнинг барчаси тенг кучли топшириқлар тизимига жавоб берганлари учун уларни ўзлаштириш даражаларини таққослаш имконияти мавжудлигини, шунингдек, тест натижаларини компьютерлар воситасида текшириш ва умумлаштириш қулай эканлигини киритиш мумкин.

Билимларни тестлар воситасида назорат қилиш ва баҳолаш технологияси юқорида қайд этилган афзалликлар билан бир қаторда қуйидаги камчиликларга ҳам эга. Хусусан, муаллим билан жонли мулоқотнинг йўқлиги (бу камчилик физика ва чет тилларни ўзлаштиришни аниқлашда муҳим аҳамият касб этадики, далиллар асосида изчил мулоҳаза юритиш ва талаффуз бу икки фанни эгаллаш даражасини белгилашда ҳал қилувчи аҳамиятга эгадир). Фикрларни оғзаки ёки ёзма равишда ифодалаш амалиётининг йўқлиги билимлар даражасини аниқлашдаги тест технологиясининг нуқсонлари жумласига киритиш мумкин. Бунда ўқувчилар билим даражасини аниқлаш ва баҳолашда ўқитувчи ва ўқувчининг оғзаки мулоқоти, ёзма ишлар ва педагогикавий тест усуллари биргаликда қўлланилиши лозим, деган хулоса келиб чиқади. Мактаб шароитида эса бундай қўшма усулни амалга ошириш қийин эмас. Юқорида қайд этилганидек, муаллим томонидан тузилган ҳар қандай тест ҳам ўқувчи билимини баҳолашнинг илмий асосланган қуроли бўлавермайди. Бунинг учун тест муайян қонуниятларни назарда тутувчи текширув тажрибаларидан ўтказилиши, тажриба натижалари таҳлили асосида меъёрий кўрсаткичларга эришуви таъминланиши лозим. Бу жараён тестни меъёрлаштириш деб аталади.

Тест технологиясини жорий қилиш билан алоқадор ҳар бир киши билиши шарт бўлган тест меъёрий кўрсаткичлар мавжуд. Жумладан ҳар бир тест топшириғида мазмуннинг ўқитиш мавзуси ва мақсадига мос келиши, топшириқ ва жавобларнинг илмий асосланган бўлиши, матннинг қисқа ва тушунарли, фақат ягона талқинга эга бўлиши, ўзлаштириш даражасининг муайян қийматига мос келиши, жавобни топиш учун зарур вақт аниқ белгиланган бўлиши зарур. Шунингдек, топшириқ жавобини тўғри аниқлашга ишора қилувчи ёки чалғитувчи омиллар келтирилган жавоблар матнида бўлмаслиги каби асосий талабларга тўла риоя қилинган бўлиши шарт. Тест топшириқларига қўйиладиган бу талабларни мухтасар тарзда қуйидагича шарҳлаш мумкин.

Биринчидан, мазмуннинг ўқитиш мавзуси ва мақсадига мос келиши. Муайян тест топшириғи ўқитишнинг аниқ бир мақсади қай даражада амалга оширилганини аниқлай олиши керак.

Иккинчидан, топшириқ ва жавобларнинг илмий асосланган бўлиши. Уларда берилаётган маълумотлар илмий нуқтаи назардан тўла аниқланган бўлиши ва ўрганилган билимлар ёрдамида ҳеч қандай шубҳасиз тушунтирилиши мумкин. Фанда мавжуд бўладиган мунозарали нуқтаи назарлар топшириқлар асосига қўйилмаслиги керак. Тест топшириғининг моҳияти ҳам шундаки, у муаллимга аввалдан аниқ маълум бўлган ягона жавобга эга бўлади. Учинчидан, топшириқ матнининг қисқа ва тушунарли бўлиши. Уни бир марта ўқиб чиқилганда топшириқ мазмуни тўла тушунарли бўлиши зарур. Топшириқлар ҳаддан ташқари узун ва чалкаш гаплардан ташкил топмаслиги лозим.

Тўртинчидан, топшириқнинг ягона талқинга эга бўлиши. Матнда икки ёки ундан ортиқ мазмунда тушунилиши мумкин бўлган гап, сўз бирикмалари ёки ибора ва атамалар бўлмаслиги керак. Синалувчида топшириқ мазмунини бир неча хил тушуниш имкониятининг мавжуд бўлиши тест ишончли эмаслигининг асосий сабабларидан биридир.

Бешинчидан, ҳар бир топшириқни ўзлаштириш даражасининг аниқ бир қийматига мос келиши унинг тўғри жавобини аниқлаш учун қандай энг кам билимлар ҳажмига эга бўлиш лозимлиги билан белгиланади. Педагогикавий нуқтаи назардан самарадор бўлиши учун тест топшириқлари синалувчидан фақатгина бирор маълумотни эслашнигина эмас, балки тушунишни, амалда қўллай билишни ҳам талаб қилиши лозим. Тўғри жавоби яққол кўриниб турган топшириқлар тест таркибида бўлмаслиги лозим, чунки ҳамма (ўқиган ҳам, ўқимаган ҳам) тўғри жавобини топа оладиган топшириқлар ҳеч нимани аниқлашга хизмат қилолмайди. Ўта мураккаб топшириқлар ҳам тест таркибида бўлмаслиги талаб қилинади.

Олтинчидан, тўғри жавобни топиш учун зарур вақтнинг аниқ белгиланишига тестдаги топшириқлар сони ва уларга жавоб бериш учун ажратилган вақтни ўзаро мутаносиблаштириш билан эришилади. Амалда энг кам вақт талаб қилувчи топшириқлар шартини ўқиш ва тўғри жавобини топиш учун 30 сония, мураккаб топшириқлар жавобини аниқлаш учун эса 300 сониядан ортиқ бўлмаган вақт ажратилади.

Еттинчидан, жавоблар таркибида тўғри жавобни аниқлашга йўналтирувчи ёки чалғитувчи омилларнинг бўлмаслиги муҳим талаблардан биридир.

Саккизинчидан, топшириқ шаклининг мазмунга мувофиқ бўлиши топшириқ мазмуни билан унга ҳар жиҳатдан мос келувчи шаклининг ўзаро таъсирлашуви сифатида талқин қилиниши мумкин. Таълим тизимида ёпиқ шаклдаги тест топшириқлари кенг татбиқ этилади. Улар тасдиқ (ёки инкор) мазмунидаги гап ёки саволдан ва унга мос қўйилган битта тўғри ҳамда бир нечта (одатда 4 та) тўғрига ўхшаш, аммо нотўғри жавоблардан ташкил топган бўлади. Бундай топшириққа синалувчи «ўз жавобини» беролмаслиги ва фақат келтирган жавоблардан биринигина танлашга мажбур бўлганлиги учун улар ёпиқ шаклдаги топшириқлар деб аталадилар. Яхши тузилган тест топшириғи синалувчини тўғри жавобини аниқлаш учун мулоҳаза юритишга, ўзида бор билимларга асосланиб, энг тўғри жавобни танлашга мажбур қилиши лозим. Очиқ шаклдаги тест топшириқлари синалувчининг ихтиёрий жавоб беришига имкон беради. У зарур қисми тушириб қолдирилган тасдиқ ёки инкор мазмунидаги гапдан иборат бўлади.

Тўққизинчидан, топшириқнинг тест тизимига мослиги тест аниқлаши лозим бўлган нарсаларнинг бир қисмини аниқлашга хизмат қила олиши билан белгиланади. Аниқланиши лозим бўлган билимлар ҳажми катта бўлганида топшириқлар сони синашга ажратилган вақт билан чегараланганлиги учун бир мавзуга оид бир неча топшириқларни тестга киритиш имкони бўлмайди. Шу сабабли ҳар бир топшириқ тестда бошқа топшириқлар билан узвий боғланган ҳалқа сифатида иштирок этиши лозим.

Ўнинчидан, муайян мавзуга оид топшириқлар сони шу мавзу бўйича ўзлаштирилиши лозим бўлган билимлар ҳажмига мутаносиб бўлиши топшириқлар тизими сифатида намоён бўлувчи тестга қўйиладиган муҳим талаблардан биридир.

Жалолиддин МУҲИТДИНОВ,
Зумрад АБДУШУКУРОВА,
Ўзбекистон Давлат тест маркази.

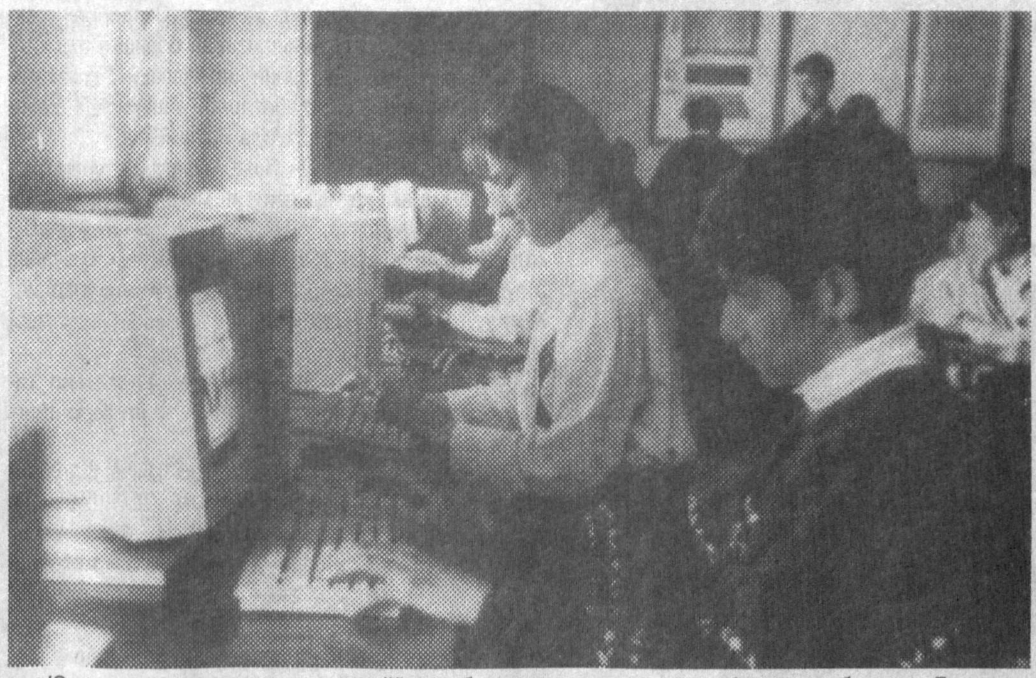

Юқори малакали мутахассислар тайёрлаш бугунги куннинг муҳим вазифаларидан биридир. Бу масала шаҳримиздаги 310-лицей жамоаси назаридан ҳам қолмаган. Бу ерда самолётсоз ҳамда иқтисодчи мутахассислар тайёрланади. Лицейда олий ўқув юртларидан таклиф қилинган профессор-ўқитувчилар юқори савияли махсус ўқув дастури бўйича дарс берадилар. Бу борада Тошкент авиация институтининг кафедра мудири, профессор Зиёвуддин Ғуломов ҳамда физика-математика фанлари номзоди Анвар Баҳромовларнинг хизматлари салмоқли бўлмоқда. Лицейни битирган ёшлар кейинчалик авиация институти ёки Иқтисодиёт университетида ўқишни давом эттиришлари мумкин.

СУРАТЛАРДА: лицей директори, математика ўқитувчиси Юлдуз Низомова 11-синф ўқувчилари даврасида; компьютерларда амалий машғулотлар пайти.

Равиль Альбеков олган суратлар.

ҲАР ГАЛГИДЕК ЖЎШҚИН

Ҳиндистон киноси ҳақида ҳикоя қилувчи «Фильм-S» журнали бош муҳаррири Мухтабар Каримова билан мулоқот

— Мухтабар Абдулҳаевна, XII Тошкент халқаро кинофестивали бошланишига саноқли кунлар қоляпти. Сиз ушбу халқаро киноанжуман ташкилотчилари таркибида экансиз...

— Тўғри, таҳририй нашриёт хизмати вазифаси менга юклатилган.

— Олиб борилаётган тайёргарлик ишлари ҳақида сўзлаб берсангиз.

— Кинофестивалга бағишланган 50 га яқин турли хил маҳсулотлар чиқаряпмиз. Бош дирекция ва ташкилий қўмита бланкаларидан тортиб, меҳмонхоналарга меҳмонларни жойлаштириш учун зарур бўладиган бронлар ва ордерларгача, анжуман дастури, маълумотномалар, совринларнинг дипломлари, фестиваль қатнашчиларига тақдим этиладиган дипломлар, шу сингари бошқа маҳсулотлар босиляпти. Ушбу маҳсулотлар «Шарқ» нашриёт-матбаа концернида, «Нори» ишлаб чиқариш фирмасида чоп этилади. Фестивалнинг икки плакатини Равиль Яруллин фотослайди асосида рассом Сергей Аванесов тайёрлаган. Қолган барча ишларни рассом Владимир Шишкин бажарди.

Таҳририй нашриёт хизматига журналимизнинг барча ходимлари жалб этилган.

— Яқинда Ҳиндистонга бориб келибсиз. Ушбу сафардан кўзлаган мақсадингиз амалга ошдими?

— Бизни Ҳиндистонда юртимизда яхши таниш бўлган «Игл-Фильмз» компанияси бошлиғи Умеш Меҳра кутиб олди. Ҳиндистоннинг кўзга кўринган режиссёрлари, актёрлари билан учраштирди. «Радж Капур фильмз» киностудиясида, Житендранинг офисида, яна бир қанча актёрларнинг ҳузурларида бўлдик. Ҳозирда машҳур бўлган режиссёрлар — Умеш Мехра, Субхаш Гхай, Ромеш Сиппи, Рандхир Капур, киноюлдузлар — Рекха, Мамта Кулкарни, Саиф Алихон, Каришма Капурлар кинофестивалга келиш истагини билдирдилар.

— Сир бўлмаса айтсангиз: қайси бадиий фильмлар кинофестивалда намойиш этилиши кўзда тутилмоқда?

— «Радж Капур фильмз» студияси яратган «Прем Грант», «Келинни суйгани олиб кетади», «Рам Жани», «Ўйинчилар ичра ўйинчи» фильмлари томошабинларимизга манзур бўлади деб ўйлайман.

Ғолиб МИРЗО ёзиб олди.

ШАРАФЛИ ВА МУҚАДДАС БУРЧ

Республика Вазирлар Маҳкамасининг муқобил ва муддатли ҳарбий хизматнинг белгиланган муддатларини ўтаган шахсларни Қуролли Кучлар сафидан бўшатиш ва фуқароларни навбатдаги ҳарбий ва муқобил хизматга чақириш тўғрисидаги қарори ва шунга мувофиқ шаҳар ҳокимининг қарорига кўра шаҳримизда баҳорги чақириқ мавсуми бошланди. Бизнинг Тошкент шаҳар мудофаа ишлари бошқармаси бошлиғи полковник Фарҳод Рустамов билан суҳбатимиз ҳам шу хусусда бўлди.

— Фарҳод Маҳмудович, суҳбатимиз аввалида ўтган йилги кузги чақириқ қандай якунлангани тўғрисида тўхталиб ўтсангиз.

— Фарзандларимизни ҳарбий хизматга тайёрлаш, уларни Қуролли Кучлар сафларига жўнатиш кенг кўламли юмушлар қаторига киради. Шу жиҳатдан олганда Тошкент шаҳар мудофаа ишлари бошқармаси Соғлиқни сақлаш, ички ишлар, маданият бош бошқармалари, транспорт, «Тошкентсавдо» улгуржи-чакана савдо бирлашмаси ҳамда туман ҳокимликлари билан бирга 1996 йил октябрь-ноябрь ойларида муддатли ҳарбий ва муқобил хизматга чақиришни ташкилий томондан уюшқоқлик билан ўтказдилар. Шуни ҳам таъкидлаб ўтиш ўринлики, Миробод, Ҳамза, Юнусобод ва Яккасарой туманлари ҳокимликлари ва мудофаа ишлари бўлимлари бу соҳада энг яхши натижаларга эришдилар. Шу билан бирга Чилонзор, С. Раҳимов, Шайхонтоҳур туманларидаги ишларни талаб даражасида деб бўлмайди.

— Баҳорги чақириқни ўтказишда қайси масалаларга алоҳида эътибор қаратилмоқда?

— Чақириқни талаб даражасида ўтказиш, республикамиз Қуролли Кучлари сафларини соғлом, жисмоний чиниққан, бақувват, маънавий ва руҳий жиҳатдан яхши тайёрланган аскарлар билан таъминлашга бутун куч-имкониятларимизни сафарбар этяпмиз. Зобитлар, бошқарма ва бўлимлар ходимлари Қуролли Кучлар сафларига хизматга тайёрланаётган ёшлар ҳарбий хизмат асослари бўйича тегишли билимга эга бўлиши, ҳарбий ихтисосликларни ўзлаштириши, ўзларининг Ватанни ҳимоя қилишдек Конституциявий бурчларини бажариш учун зарур бўлган бутун ахлоқий-жанговор хислатларга эга бўлишларига имкон яратишга интилмоқдалар.

— Албатта, бу йилги баҳорги чақириқ мавсуми ҳам илгаригидай турли ташкилотлар билан ҳамкорликда ўтказилмоқда. Улар ёрдамида қандай ишлар амалга ошириб бўлинди?

— Шаҳар Соғлиқни сақлаш бош бошқармаси, туман ҳокимликлари, маҳалла йиғинлари билан чақириқ масалалари бўйича яқин ҳамжиҳатликда фаолият кўрсатмоқдамиз. Пойтахт ҳокимининг ўринбосари бошчилигида тегишли давлат ва жамоат ташкилотлари вакилларидан иборат шаҳар чақириқ ҳайъати фаолият юритмоқда. Туманларда ташкил этилган чақириқ ва тиббий комиссиялар иш учун зарур бўлган барча анжом ва шарт-шароитлар билан таъминланган. Жойлардаги мудофаа ишлари бўлимларида етарли даражада шифокорлар ва техник ходимлар фаолият кўрсатмоқда. Мудофаа ишлари бошқармаси ва бўлимларда ҳар куни фуқаролар қабули ўтказилиб, уларнинг шикоят ва аризалари Ўзбекистон Республикасининг амалдаги қонунлари ҳамда Мудофаа вазирлигининг тегишли ҳужжатлари талабларига мувофиқ тезлик билан кўриб чиқилиб, ҳал этилмоқда. Шунингдек, чақириқ билан боғлиқ бўлган бошқа зарур юмушлар ҳам ўз вақтида бажарилмоқда.

— Чақириқни ташкил этиш борасида маҳалла йиғинларининг иштироки қандай бўляпти?

— Маҳаллаларда қонунларимиз тўғрисида тушунтиришлар олиб борилади, ҳарбий-ватанпарварлик мавзуларида маърузалар уюштирилади, уруш қатнашчилари, захирадаги жангчилар билан учрашувлар ташкил этилади. Катта ҳаётий тажрибага эга оқсоқолларнинг армияга чақирилаётган ўсмирлар билан Қуролли Кучлар сафларидаги хизматнинг моҳияти тўғрисидаги юракдан суҳбатларининг нақадар муҳимлигини эса таъкидлаб ўтиришга ҳожат бўлмаса керак. Маҳаллаларда бўлғуси Ватан ҳимоячиларини армияга жўнатиш маросимларининг нақадар тантанали ва унутилмас тарзда ўтишини айтинг. Шундай тадбирлардан сўнг барча ўсмирларнинг чин кўнгилдан, қалбда Ватан туйғуси ила хизмат қилишга интилишлари табиий, албатта. Қувонарли томони шундаки, бизнинг аксарият тошкентлик йигитларимиз хизматни яхши ўташмоқда, улар тезда кичик командирлар сафини тўлдириб, малакали мутахассислар, жанговар ва ижтимоий-сиёсий тайёргарлик аълочилари бўлиб етишишмоқда. Уларни кўриб қалбинг беихтиёр фахр-ифтихор ҳисларига тўлади.

— Касб тақозоси билан сиз доимо ёшларимиз билан мулоқотда бўласиз, уларнинг феъл-атворлари, дунёқарашлари билан яхши танишсиз. Бўлғуси Ватан ҳимоячиларининг қандай хислатларини мақтовга лойиқ деб ҳисоблайсиз?

— Ҳарбий хизматга чақирилаётган ёшлар билан мулоқотда бўлар эканмиз, катта ҳаётга қадам қўяётган ўсмирларимизнинг кўпчилиги бўлғуси аскар учун жуда зарур бўлган ижтимоий-сиёсий, ахлоқий, руҳий хусусиятларга эга эканлигининг шоҳиди бўламиз. Бу чақирилувчилар таълим олган ўқув муассасаларида уларни ҳарбий-ватанпарварлик руҳида тарбиялашга муҳим эътибор қаратилаётганлигининг самарасидир. Иккинчи жаҳон уруши ва Қуролли Кучларимиз фахрийлари, хизматдаги аскарлар билан учрашув кечалари, ҳарбий-амалий спорт турлари бўйича мусобақалар, ҳарбий бўлинмаларга экскурсиялар ва шу каби тадбирлар ўсмирларимиз онгида бутун умр муҳрланиб қолмоқда. Шу сабабдан ёшларимиз кўтаринки кайфият, катта иштиёқ билан қадрдон армияда хизматни ўташга бормоқдалар. Уларнинг кўпчилиги разрядли спортчилар, спорт усталари бўлиб етишишмоқда, мудофаага кўмаклашувчи «Ватанпарвар» ўқув ташкилотларида ўзлари севган ҳарбий ихтисослик сирларини ўрганмоқда. Бир сўз билан айтганда, тошкентликлар хизматга тобланган, чиниққан, армия хизматининг қийинчиликларига тайёр ҳолда бормоқдалар. Бинобарин, бизнинг чақирилувчиларимизда инсон ҳаётидаги энг шарафли ва муқаддас бурч — Ватанни ҳимоя қилиш учун зарур бўлган барча хислатлар мужассамдир.

— Баҳорги чақириқ давомида қандай тадбирлар ўтказаяпсизлар?

— Биринчи навбатда ёшларни ҳарбий-ватанпарварлик руҳида тарбиялашга энг муҳим эътибор қаратмоқдамиз. Ўзбекистон Республикасининг «Умумий ҳарбий мажбурият ва ҳарбий хизмат тўғрисида», «Муқобил хизмат тўғрисида», «Мудофаа тўғрисида»ги қонунларини ёшлар онгига сингдиришдан ташқари, туманлардаги мудофаа ишлари бўлимларида чақирилувчилар куни, спорт байрамлари, уруш ва Қуролли Кучлар фахрийлари билан учрашувлар ўтказилмоқда. Мана, бир неча кундирки, шаҳар чақириқ пунктида тошкентлик йигитларни армияга жўнатиш тадбирлари амалга оширилмоқда. Бунда чақирилувчиларнинг хизматга яхши кайфият билан жўнашларига имкон туғдириш мақсадида концерт дастурлари, фахрийларнинг оқ фотиҳалари ташкил этилмоқда.

— Таҳририятимизга келаётган кўпчилик мактубларда ўсмирлар армия хизматига қандай тайёргарлик кўриш, бунда асосан нималарга эътибор қаратиш лозимлиги тўғрисида мақола уюштиришимизни илтимос қилишади. Бўлғуси Ватан ҳимоячиларига бу борада қандай маслаҳат берасиз?

— Ҳар бир ўсмирнинг дилидан ҳаяжон ила «Эртага мени армияга чақиришади. Унга қандай тайёргарлик кўрсам экан?» қабилидаги саволлар ўтади, албатта. Бунда сенинг қайси турдаги ҳарбий қисмга тушишингдан қатъи назар ҳамма жойда кучли, матонатли, чидамли ва чаққон бўлишинг даркор. Бинобарин, ишни энг аввало жисмоний чиниқишдан бошлаш керак. Бусиз ҳар бир аскарга қийин бўлади. Иккинчидан, ҳамма ҳам жамоадаги ҳаётга бирданига ўрганиб кета олмайди. Бунда энг муҳими, ушбу ҳарбий жамоа — сенинг учун қадрдон уй эканини ҳис қилишинг керак. Зеро, армия хизматининг биринчи соатлариданоқ умумий манфаатлар муштараклиги, характерлар уйғунлигига интилишга дуч келасан. Мана шу дақиқада агарда вазиятни бой бермасанг, фақатгина хизмат вақти учун эмас, балки бир умрлик қадрдон дўстларни топасан. Бундан ташқари, ўз ихтисослигингни ҳам иложи борича яхшироқ ўзлаштириш жуда муҳимдир. Бу билан командирларнинг олдида ҳам, хизматдошларинг ичра ҳам обрў қозонасан. Зеро, Қуролли Кучларда Низом талабларини бузмайдиган, ҳалол ва чин кўнгилдан ўз хизмат бурчини ўтайдиган мутахассисларни беҳисоб ҳурмат қилишади.

— Ватан ҳимоясига отланган ўғлонларга тилакларингиз.

— Халқимизнинг осуда ҳаётини таъминлаш учун катта авлод вакиллари жанговар анъаналарининг содиқ давомчилари бўлинг. Бу йўлда учрайдиган барча қийинчиликларни мардонавор енгиб, қурол ва ҳарбий техника сирларини миридан сиригача ўрганинг, бутун кучингизни ўз бўлинмангизнинг жанговар тайёргарлигини ошириш ишига сарфланг, жанговар ва ижтимоий-сиёсий тайёргарлик аълочилари қаторидан мустаҳкам ўрин олинг. Биз ўз йигитлик бурчини аъло даражада ўтаётган сиз тошкентлик ўғлонларни орзиқиб кутамиз.

Собир БУРХОНОВ суҳбатлашди.

ЧОРЛОВ

Кечир мени оғир хатолик бўлди,
Пушаймонман кўнгил доғлик бўлди.
Чидолмайман, у не жудолик бўлди
Қайт орқага жоним, кўприк бутундир.

Соф осмонда гўёки чақилди чақмоқ,
Кўнглим ёришмас ёнса ҳам чироқ,
Йироқ бўлса ҳам сен турган қирғоқ
Қайт орқага жоним, кўприк бутундир.

Дерлар қилич кесмас эгилган бошни,
Тўкдирма ортиқча кўзимдан ёшни,
Бас, синама сабрим ила бардошни
Қайт орқага жоним, кўприк бутундир.

Куйиб ишқингда Саидий бемор,
Ялиниб- ёлворди чекиб интизор,
Чарчамайди сени чорлашдан такрор
Қайт орқага жоним, кўприк бутундир.

ИЛТИЖО

Кутдим келди гулбаҳор,
Келгин, келақол, келгин,
Кўп соғиндим берма сабр
Келгин, келақол, келгин.

Кутдим тунлари бедор
Келгин, келақол, келгин,
Бўлдим сенга кўп хумор
Келгин, келақол, келгин.

Сенсиз дунё менга тор,
Келгин, келақол, келгин,
Сен ила кўркам диёр
Келгин, келақол, келгин.

Кутаман сени номуслик ёр,
Келгин, келақол, келгин,
Эй сўзларига вафодор
Келгин, келақол, келгин.

Сен Саидга бериб эътибор
Келгин, келақол, келгин,
Севгимни этма инкор
Келгин, келақол, келгин.

Сайдумар АЪЛОЕВ.

Ёднома

ЎЗБЕК ПЕЛЕСИ

Ўзбек футболини ривожлантиришга муносиб ҳисса қўшган, севимли жамоамиз «Пахтакор» ютуқларини мустаҳкамлаган, 60-йилларнинг таниқли футболчиси Ҳамид Раҳматуллаев ҳақида кўп эшитган ва ўқиганман. Гарчи, бу футболчининг ўйинларини кўриш, ҳеч бўлмаса учрашиш насиб қилмаган бўлса-да, лекин у кишининг собиқ жамоадошлари, яқин дўстлари билан суҳбатлашиш бахтига мушарраф бўлганлигимдан кўнглим таскин топгандек.

Республикамизда марҳум Ҳамид Раҳматуллаевнинг спортдаги фаолияти тўғрисида энг кўп биладиган футбол мутахассисларидан бири, таниқли шарҳловчи Ахбор ака Имомхўжаев десам янглишмайман.

— Биз Ҳамид иккимиз Ўзбекистон Давлат жисмоний тарбия институтида бирга ўқиганмиз. Биринчи курсда бир ярим ой ўқигач, пахта теримига жўнаб кетдик. Ўша ерда барча талабалар йиғилишиб, чоғроққина футбол майдончаси ҳозирладик. Теримга чиқмаган кезларимизда ҳар куни кечқурунлари прожектор ёруғида шу майдончада роса тўп тепардик, — дея ҳикоя қилади А. Имомхўжаев. — Шундай кунларнинг бирида дўстларимиз Ҳамид Раҳматуллаев билан Мақсуд Шариповларни Тошкентга чақириб қолишди. Кейинчалик билсак, 1960 йилдан собиқ иттифоқ чемпионатининг олий лигаси кенгайтирилиб, унга Тошкентнинг «Пахтакор» жамоаси ҳам қўшилган ва янги мураббий Александр Келлер командага истеъдодли ёшларни саралай бошлаган экан.

1960 йилнинг апрелида Ҳамид Раҳматуллаев Тошкентда «Пахтакор» ва Москванинг «Торпедо» командалари ўйинида илк бор ўринбосарлар таркибида майдонга тушди. Ўша дастлабки учрашувда мутахассис ва мураббийлар унинг иқтидорини юқори баҳолашди. Тезда Ҳамид эл оғзига тушди.

Эсингизда бўлса, «Пахтакор» ўз тарихидаги энг юқори натижаларга 60-йилларда эришган. Бунинг барчасида эса Ҳамид Раҳматуллаевнинг салмоқли улуши бор эди. 1962 йилги СССР чемпионатида команда олий лигада 6-ўринни қўлга киритди. Шу йилнинг 1 декабрида ўзбек футболининг 50 йиллик байрами муносабати билан қатор ўйинчилар каби Ҳамид акага ҳам спорт устаси унвони берилганди.

1968 йилги СССР биллур соврини мусобақалари ҳамюртларимиз хотирасида муҳрланиб қолган. Ҳал қилувчи ўйинда «Пахтакор» Москванинг «Торпедо» жамоасига қарши майдонга тушганди. Омад москваликларга кулиб боққан бўлса-да (1:0), ҳамюртларимиз бу учрашувда жуда чиройли ўйин намойиш қилиб, ўз мухлисларини мамнун этади. Ҳамид Раҳматуллаевнинг истеъдоди, тиниб-тинчимаслиги, уни мухлисларга ўзбеклар Пелеси бўлиб танилишини таъминлади.

— Ҳамид билан уч йил бирга ўйнаганмиз, — дея эслайди «Пахтакор»нинг 1961-63-йиллардаги ярим ҳимоячиси Вильгелм Қаххоров. — Унинг чаққонлиги, айниқса юқоридан келаётган тўпни кўкрак билан чиройли қабул қилишлари, такрорланмас усул ва зарбалари рақибларни доимо таҳликага солиб турарди.

Доимо шерикларига ўрнак Ҳамид Раҳматуллаевни 1970 йилда жамоага сардор этиб сайлашди. Бу эса энди ундан ҳам футболчи, ҳам сардор сифатида жамоадошларига янада намуна бўлишни талаб этарди. Ҳамид ака эса бунинг уддасидан чиқди. Аммо, орадан кўп ўтмай, Москванинг «Динамо» ва «Пахтакор» учрашувида Раҳматуллаев оёғидан оғир жароҳатланди. Афсуски, орттирилган бу жароҳат унинг жамоадошларига нисбатан барвақт катта футбол билан хайрлашишга сабаб бўлди. Ҳамид Раҳматуллаев мамлакат чемпионати олий лигасида 180 учрашувда қатнашиб, рақиб дарвозаларига 19 марта тўп киритди. У қанчалик оғир бўлмасин, катта футбол билан хайрлашди. Бироқ ҳаёти футболсиз ниҳоятда ғариб эди. Кўп ўтмай у яна «Пахтакор»га қайтди. Ҳамид ака жамоада мураббий сифатида фаолият кўрсата бошлади. Раҳматуллаевнинг ғайрат-шижоати, сидқидилдан қилган меҳнатлари эвазига 1972 йилда севимли жамоамиз яна иттифоқ кучлилари қаторидан жой олди. Ўша йили самарали фаолияти муносиб тақдирланиб, унга «Ўзбекистонда хизмат кўрсатган мураббий» деган шарафли унвон берилди. Ҳамид ака нафақат футболда, балки ҳаётда ҳам омади юришган инсон эди.

...Тошкентдаги Навоий шоҳкўчасидаги уйлардан бирида марҳум Ҳамид Раҳматуллаев билан ўн беш йил умргузаронлик қилган ажойиб инсон, Тошкент Давлат тиббиёт институти марказий клиника лабораторияси мудираси Людмила Маҳмудовна Раҳматуллаева ҳамда фарзандлари яшашади.

— Акам Киевда аспирантурада ўқирди, — дея хотирлайди Люда опа. — Эсимда, 1961 йил 8 августда уни кўришга Киевга бордим. Бир кун олдин «Пахтакор» жамоаси у ерда динамочилар билан учрашганди. Эртасига «Пахтакор» СССР кубогининг навбатдаги учрашувида «Амур» жамоасига қарши майдонга тушиш учун Благовешченск шаҳрига учиб кетиши керак экан. Ашаддий ишқибоз акам футболчиларни ошга таклиф этдилар. Ҳамид ва унинг яқин дўсти Мақсуд бирга меҳмонга келишди. Эсдаликка суратга тушдик.

— Ўша вақтда ТошМИда ўқирдим, — дея сўзида давом этади Люда опа. — Суратни ўртоқларимга кўрсатсам, курсдошларимдан бири — Баҳром Алиев хахолаб кулиб юборди. Кейин билсам, Ҳамид у билан битта синфда ўқиган экан, 1963 йил 5 ноябрда никоҳ тўйимиз бўлди...

Раҳматуллаевлар хонадонида ўтирар эканман, хаёлимда гўё Ҳамид ака эшикдан кириб келадигандек туюлаверади. Хона тўрида турган катта суратга боқиб Люда опага савол беришга, унинг 19 йиллик дардини қўзғаб қўйишдан чўчийман...

— У билан ўтказган кунларимизни унутиб бўлармиди? Атрофидагиларга меҳрибон, очиққўнгил Ҳамид оилада ҳам майда-чуйда ишларга аралашмас, ғийбат, фисқ-фасодни ёқтирмасди. Бири-биридан ширин икки қиз, бир ўғил кўрдик. Улар бугун ҳаётда ўз ўрнини топиб кетган. Қизларимиз Нигора, Холидалар тиббиёт ходимлари бўлишди. Ўғлимиз Сардорбек мактабни битиргач, дадасининг изидан боришга аҳд қилди. Барчамиз унинг фикрини маъқулладик. У жисмоний тарбия институтини битириб, айни чоғда Ўзбекистон футбол федерациясида ишламоқда.

Бу оила аъзолари учун ўнлаб суратлар, турли йилларда Ҳамид ака ҳақида ёзилган мақолалар чоп этилган газета-журналлар, гувоҳнома ва ҳужжатлар азиз хотира бўлиб қолган. Ҳар бир газетани ёки журнални ё суратни қўлимга олар эканман, Люда опа уларнинг Ҳамид акага боғлиқлик томони тўғрисида эринмасдан гапириб беради.

Опа сўзида давом этаркан, бўғзига нимадир тиқилгандек бўлди. Унинг гапларини шу лаҳзада тинглаш мен учун ҳам қийин эди.

— 1978 йил 12 апрелда «Пахтакор» марказий ўйингоҳида Москванинг «Локомотив» командаси билан ўйин тугагач, кечқурун соат 9 ларда Ҳамид уйга телефон қилиб, «Бугун кечроқ бораман. Учрашув ҳакамларини кузатишим керак», деб қолди. Биз ҳам хотиржам бўлдик.

Ҳаётида у биринчи марта шундай кеч қолди. Бир пайт телефон жиринглади, гўшакни кўтарсам, синглим экан. Ҳалокат ҳақидаги хабарни эшитиб, касалхонага шошилдим. Воқеа юз берганда Ҳамид боши билан симёғочга урилиб ниҳоятда оғир жароҳатланган эди. Олдига яқинлашиб, «Ҳамид, мени танияпсанми, мен келдим, Людаман, кўзингни очгин» дея олдим аранг. Шунда унинг кўзидан бир томчи ёш оқиб тушди. Бир неча кун унинг олдида қолиб кетдим. Ҳамиднинг дўстлари ҳам мен билан бирга бўлишди. Аммо буларни дастлаб қайнонамга билдирмадик. Қайнисинглимнинг бу орада тўйи бўлиб ўтди. Қайнонам тинмай ўғлини сўрардилар. Иложсиз қолгач, айтишга мажбур бўлдик. У эса...

«Дунё бевафо» деганлари рост экан. Етук футбол мутахассиси, ажойиб инсон Ҳамид Раҳматуллаев ҳаёт бўлганида бу йил 55 ёшга тўларди. У кишининг хотираси учун аввало Люда опа, дўстлари елиб-югуришди, анча ишлар қилишди. Республикамизда кўп йиллардан буён болалар жамоалари ўртасида Ҳ. Раҳматуллаев хотирасига бағишланган мусобақалар ўтказиб келинмоқда.

Аммо хотира мусобақалари профессионал клублар ўртасида ҳам уюштирилиб, халқаро даражага олиб чиқилса, пойтахт кўчаларидан бири Ҳамид Раҳматуллаев номи билан аталса, нур устига аъло нур бўларди. Эзгуликка эш бўлган инсонлар руҳини шод этиш тириклар учун ҳам қарз, ҳам фарздир.

Эркин ХОЛБОБОЕВ.

Футбол

МАҲАЛЛА «ҚАМОЛОТ»И

Акмал Икромов туманидаги «Катта Қаъни» маҳалласининг «Маҳаллачи» футбол жамоаси ҳақида аввал ҳам ҳикоя қилган эдик. Бу команда республикада энг биринчи бўлиб маҳалла ёшларидан тузилган ва футбол федерациясининг рўйхатида расман қайд этилган эди.

Турли касбдаги оловқалб ёшлардан иборат жамоанинг тўпланиши шунчаки ишқибозлик туфайлигина эмас. Умуман федерация рўйхатидан ўтиш чоғида команданинг аввалги «Шодлик» номи «Маҳаллачи» дея ўзгартирилиши катта ишнинг эндигина бошланиши эди. Футболчиларга спорт анжомлари ва кийим-бош, машқлар учун стадион, ювиниш, кийиниш хонаси... Буларнинг барисини ўзлари ҳал этишлари лозим. Расмий жамоа деб тан олиндими, демак унда ўзгача масъулият, аниқ режалар ҳам бўлади. Қолаверса, маҳалла ёшлари энг аввало иккинчи лигани кўзлаб ҳаракат қилишяпти. Орзуга айб йўқ. Кейинчалик биринчи ва ҳатто олий лигаларда тўп суришдек юксак ниятлари ҳам бор. Шунинг учун биринчи навбатда пойдеворни мустаҳкамлаш, ишни пухта ташкил этиш зарур.

Футболчиларнинг бариси маҳалладаги Аҳмад Яссавий номли 203-мактабда таҳсил олишган. Ўйин ва машғулотлар ҳам шу даргоҳдаги чоғроққина ўйингоҳда ўтказилади. Мактабнинг жисмоний тарбия ўқитувчиси Баҳром Каримбеков командага жамоатчилик асосида мураббийлик қилмоқда. Командани «оёққа» турғазиб, мусобақаларга жалб этиш, учрашувлар ўтказиш учун футбол фирмаси ишини йўлга қўйиш зарур эди. Фирманинг керакли лойиҳа ва ҳужжатлари тахт қилиниб, тасдиқланди. Муҳрлар тайёрланиб, фирма давлат рўйхатидан ўтказилди. Машғулотлар ҳам катта кўтаринкилик билан бошланиб кетди. Бироқ...

— Футбол клуби кеч тузилди, деган баҳона билан «Маҳаллачи» бултур биророрта мусобақага ҳам жалб этилмади, — дейди команда ўйинчиси Воситбек Пўлатбеков. — Туман шарафини 2-лигада маҳаллий ёшлар эмас, балки республика олимпия ўринбосарлари билим юрти талабаларидан тузилган «Умид» жамоаси ҳимоя қилди. Натижада «Маҳаллачи»нинг баъзи ўйинчилари Зангиота тумани командасида ўйнашга мажбур бўлдилар. Жамоа олдида бир талай муаммолар пайдо бўлди. Айтиш керакки, бу муаммолар футболчи ва машғулотлар борасида эмас, балки иқтисодий ва ташкилий ишларга тегишли эди. Масалан, жамоанинг турли касбдаги аъзолари вақт ва имконият топиб, машғулотларга келишади, аммо биророрта жиддийроқ мусобақадан дарак йўқ. Ўйинчиларда футбол формаси бўлмагач, катта майдонларга дуч келган кийимда тушавериш ҳам кўнгилли манзара ҳосил қилмайди. Футбол фирмаси расман тузилса-да, уни ишга тушириш учун ёрдам жуда зарур. Қолаверса, мактаб ўйингоҳи энг оддий талабларга ҳам жавоб бермайди. Ҳеч бўлмаганда бироз кенгайтирилиб, чим ётқизиш керак. Маҳалла ҳудудидаги иқтисодий жиҳатдан бақувват заргарлик, 2-автокомбинат, «Нон-паста» сингари корхоналар жамоага ҳомийлик қилишса, мушкуллар осон бўлиши тайин эди.

Ниҳоят, «Катта Қаъни»лик футбол мухлислари кутган дамлар келди. «Камолот» жамғармасининг Тошкент шаҳар бўлими маҳалла футбол командасини ўз ҳомийлигига олди. Дастлабки ёрдам сифатида футбол фирмасини ривожлантириш учун 42 минг сўм пул ўтказилди. Жамоани мусобақаларга жалб этиш ва бошқа ташкилий масалалар жамғарма бошқаруви ёрдами билан ҳамжиҳатликда ўтказиладиган бўлди.

— Маҳалла ёшлари ўртасидаги ташаббус ва интилиш таҳсинга лойиқ, — дейди «Камолот» жамғармаси Тошкент шаҳар бўлими раисиинг ўринбосари Зайниддин Қурбонов. — Бундай жамоа билан юксак мақсадларга эришиш мумкин.

«Катта Қаъни» маҳалла қўмитасининг раиси Қобил Қодиров ҳам хурсанд.

— Ҳамкорликда гап кўп-да, — дейди Қобил ака. — Ҳозир маҳаллада юмушлар жуда кўп. Аммо ўз фарзандларимизнинг ўйинини кўриш доимо мароқли — «Камолот»нинг ҳамкорлиги жуда катта ёрдам бўлди. Командага «Камолот» номи якдиллик билан қабул қилинди.

Ҳа, Зайниддин ака айтганидек, ёшлар ташаббуси хайрлидир. Қолаверса, оммавий спорт ривожланган маҳаллада турли тартиббузарлик ва жиноятлар бўлмайди. «Катта Қаъни» ана шундай намунали маҳаллалардан бири. Энг катта бойлик — одамлар саломатлиги-чи? Буларнинг бариси спортнинг шарофатидир.

Баҳтиёр ҲАЙДАРОВ,
Эркин ХОЛМАТОВ.

СУРАТДА: маҳалла футболидан лавҳа.
Засим Соколов олган сурат.

«02»

АҲМАД ВА УНИНГ «ЖАМОАСИ»

Мирзо Улуғбек туманининг Марказ-1 ва 2-мавзеларида бир қатор хонадон ўғирлиги жиноятлари содир этилди. Тошкент шаҳар Ички ишлар бош бошқармаси жиноят-қидирув бошқармаси ходимлари жиноятни очиш учун бир қатор тадбирларни ўтказишди. Натижада шаҳримизнинг кўпгина мавзеларида 40 дан ошиқ хонадонда ўғирлик содир этган Қ. Аҳмад ва унинг шериклари қўлга олинди. Айвонлар деразаларидаги кичик дарчаларнинг очиқ қолганлиги ўғриларга қўл келган. Улар махсус мосламалар билан деразаларни очиб хонадонга киришган. Ўғрилардан 40 дан ортиқ ҳар хил видеоаппаратуралар, мусиқа жамламаси ва бошқа қимматбаҳо моллар олинди.

САЛКАМ ЯРИМ КИЛО ОҒУ

Мирobод тумани ички ишлар бошқармаси ходимлари Нукус кўчасида яшовчи С. Михаилнинг уйидан сотишга тайёрлаб қўйилган салкам ярим килограмм марихуана гиёвандлик моддасини топишди. Айбдорнинг гапларига қараганда, бу оғунинг ҳар бир граммини у 250—300 сўмдан пулламоқчи бўлган.

АРАҒИНИ ИЧИБ, НИШОНЛАРИНИ ЎМАРИШДИ

Ҳамза туманида бўлиб ўтган воқеа тафсилоти қисқача шундай. Ҳеч қаерда ишламайдиган А. Петр ва В. Гриша II жаҳон уруши фахрийси Т. Иван билан «дўст» тутунишиб, гоҳи-гоҳида соғлиқ учун қиттак-қиттак ичиб туришарди. Бобойнинг уйида ўзидан бошқа ҳеч ким яшамас, сўққабош эди. Бисотида битта ёғоч мебель ва рангли телевизордан бошқа ҳеч нарса йўқ эди.

Охирги марта учовлон яна бобойникида арақхўрлик қилишди. Хайр-маъзур қилишиб уй-уйига равона бўлишди. Чол ёшлигини эсладими билмадик ёки бошқа ишлари бор эканми, эшикни қулфлаб, у ҳам кетди. Петр ва Гришаларга бу жуда ўнғай тушди. Чолнинг очиқ қолган айвонидан уйга тушиб рангли телевизор ва бошқа қимматбаҳо молларни ўғирлаб кетишади. Ўғрилардан ҳатто чолга берилган 15 дона орден ва медаллар ҳам қолмади.

Орадан кўп ўтмай тугун кўтарган ўғрилар метронинг Чкалов бекатида пайдо бўлишади. Уларнинг хатти-ҳаракатида шубҳа туюлгач, Ҳамза тумани ички ишлар бўлими ходимлари текшириб кўриш учун бўлимга келтиришади. Ўғирлик фош қилинди. Фахрийга буюм ва нишонлари қайтарилди.

ПУЛЛАЙ ОЛМАДИ

Миробод туманидаги Фарғона йўли кўчасида жиноят-қидирув бошқармаси ходимларининг диққат-эътиборини тунда кўчани кесиб ўтаётган кимса тортди. Ходимлар уни тўхтатишиб, ҳужжатларини сўрашганида у Тожикистон фуқароси бўлиб, Тошкентга бундан бир неча кун олдин келганлиги аён бўлди. У Тошкентга сотиш учун салкам ярим килограмм қора дори гиёвандлик моддаси олиб келган экан.

Ҳозир «меҳмон» қинғир ишлари учун терговда жавоб бермоқда.

УЧ ОҒАЙНИ «БОТИРЛАР»

Бу «уч оғайни»лар ҳам пойтахтимизга яхши ниятда келишмаган. Жиноят-қидирув бошқармаси ходимлари бу кимсаларнинг қилмишларини фош этишди. Днепропетровск шаҳрилик «гастролчилар» истиқомат қилаётган хонадон текширувдан ўтказилганида уйдан хорижда ишлаб чиқарилган жанговар тўппонча ва етти дона ўқ топилди. Улар тўппонча ва ўқларни қаердан олганлиги суриштирилмоқда.

Мирза АБДУЛЛАЕВ,
Тошкент шаҳар ИИББ ходими.

Ажойиботлар

ҚАБРИСТОН — ...КОСМОС

Бир вақтлар фантастик асарлардан ўқиш мумкин бўлган воқеа содир бўлди. АҚШда самолётга ўрнатилган «Пегас» тоифасидаги ракета космик фазога вафот этган 24 нафар киши хокини олиб чиқди. Космосда «дафн этилган»лар орасида мультимиллионер тижоратчи Лири, машҳур америкалик кинорежиссёр Роденбери каби машҳур кишиларнинг хоки бор.

«Пегас» ракетасида Ер атрофи орбитасига марҳумлар хоки билан бир қаторда Испаниянинг биринчи сунъий йўлдоши чиқарилганлигини ҳам айтиш керак.

Шундай қилиб, энди космосда дафн этилишларини хоҳлаганлар бу орзуларига ҳам етадиган бўлдилар.

СУРАТДА: самолётдаги «Пегас» ракетаси марҳумлар хокини космосга олиб чиқиш учун парвозини бошлаяпти.

Рейтер фотоси.

Бош муҳаррир Эркин ЭРНАЗАРОВ

ТИЖОРАТ ХАБАРЛАРИ ВА ЭЪЛОНЛАР

ДАВЛАТ-ТИЖОРАТ ХАЛҚ БАНКИ — STATE COMMERCIAL PEOPLE-BANK — BANK

ИШ ҲАҚИНИНГ ХАЛҚ БАНК МУАССАСАЛАРИ ОРҚАЛИ ЎТКАЗИЛИШИ — СИЗНИНГ МАНФААТИНГИЗНИ КЎЗЛАШДИР!

Сизнинг хоҳишингиз бўйича иш ҳақи яшаш ёки турар жойингиздаги жумҳуриятнинг ҳар қандай Халқ банки муассасасига Сизнинг жамғарма ҳисобингизга — тўла ёки қисман ўтказилиши мумкин.

Жамғармангиздан пул Сизга қулай бўлган пайтда тўла ёки қисман берилади.

Ўзининг вақтини қадрлайдиганлар учун Ўзбекистон Халқ банки бир маротабалик ёки давомли топшириқ асосида уй, газ, электр энергия, телефон, болалар муассасаларидаги бола тарбияси учун маиший ва бошқа хизмат учун тўловларни Сизнинг жамғарма ҳисобингиздан пул ўтказиш йўли билан нақд пулсиз ҳисоботни амалга оширади.

ЖАМҒАРМАНИ НАҚД ПУЛСИЗ КЎПАЙТИРИШ — ЗАМОНАВИЙ КИШИНИНГ ИШ УСЛУБИДИР!

Тел. 45-66-43, 45-35-44

ТОШКЕНТ ШАҲАР ХАЛҚ БАНКИ БОШҚАРМАСИ.

ШАҲАР ТЕЛЕФОН ТАРМОҒИ АБОНЕНТЛАРИ ДИҚҚАТИГА!

Алоқа иншоотларини таъмирлаш юзасидан режадаги профилактика ишлари бажарилиши муносабати билан 28 апрелдан то 5 майга қадар Глинка кўчасидаги 48-уйда истиқомат қилувчи 54/55-АТС абонентларида алоқа бўлмайди.

ТОШКЕНТ ШАҲАР ТЕЛЕФОН ТАРМОҒИ ВА РАДИОЛАШТИРИШ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИ.

«ЎЗДАВЦИРК» ДАВЛАТ БИРЛАШМАСИНИНГ Т. ЭГАМБЕРДИЕВ НОМИДАГИ ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИ

ТОШКЕНТДА БИРИНЧИ МАРТА

Икки қаватли дор
Янги аттракциони
рекорд томошаси:
тўрт кишидан иборат қатор цирк гумбази остида
Дастур раҳбари: Республикада хизмат кўрсатган артист Нисо Алиева.
Икки бўлимдан иборат катта ранг-баранг дастур.
Томошалар 3, 4, 9, 10, 11 май кунлари соат 12.00 ва 15.00 да бошланади.
Билетлар нақд пулга ёки пул ўтказиш йўли билан сотилади.
Касса соат 10.00 дан 18.00 гача ишлайди.

Маълумотлар учун телефонлар: 44-35-91, 44-29-04.

Ҳамза туманидаги олти сотихли планли уй **СОТИЛАДИ** Тел: 93-18-59.

«Ношир» кичик корхонаси жамоаси корхона директори М. Миролимовга падари бузруквори **Мираҳмат МИРОЛИМОВ**нинг вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

Тошкент шаҳар телефон тармоғи ва радиолаштириш ишлаб чиқариш бирлашмаси станциялараро алоқа тармоғи жамоаси тармоқ бошлиғининг ўринбосари В. Н. Лобовга онаси **Мария Алексеевна ЛОБОВА**нинг вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Тошкент оқшоми — Toshkent oqshomi

Муассис: ТОШКЕНТ ШАҲАР ҲОКИМЛИГИ

Манзилимиз: 700000, Тошкент шаҳри, Матбуотчилар кўчаси, 32

Телефонлар: хатлар — 33-29-70; эълонлар: 33-28-95, 33-08-74, 36-57-65. факс: (3712) 33-29-09.

Душанба, чоршанба ва жума кунлари чиқади. Нашр кўрсаткичи 64690

Нашрни етказиб бериш масалалари бўйича турар жойлардаги почта бўлимларига ёки «Тошкент почтаси»га 33-74-05 телефонига мурожаат қилишингиз мумкин.

Рўйхатдан ўтиш тартиби: №10. ❖ Буюртма Г-0216. ❖ Ҳажми — 2 босма табоқ офсет усулида босилади. ❖ Қоғоз бичими А-2 «Шарқ» нашриёт матбаа-концерни босмахонаси. ❖ Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41-уй. ❖ Босмага топшириш вақти 11.30. ❖ 7.361 нусхада босилди. 1 2 3 4 5 6.